

ChristenUnie

Magazine

Jubileum

VIERING

25 JAAR CHRISTENUNIE

VOORUITBLIK

De gemeenteraads-
verkiezingen in 2026

Interview Michelle van Tongerloo

straatarts en schrijver

4

En verder...

Interview Michelle van Tongerloo	4
Jubileumviering	8
Interview Twan Moes	11
Kennismaking met Ron de Rover	12
Column Trineke Palm	17
Hoopvol geluid in de Tweede kamer	18
Oproep GR 2026	20

8

JUBILEUM VIERING

HOOPVOL GELUID

IN DE TWEEDE KAMER

14

Colofon

Redactie

Mees Hess (eindredacteur)
Jacqueline Vandermeer-van Hoven
Janno Kamphorst
Carola van der Krieke

Met dank aan:

Nienke van Denderen |
www.nienkevandenderenfotografie.nl
Jan Harryvan (Fotografie)

Vormgeving

idd.nu

Drukwerk en verzending

De Drukwerkkanjer

CBB

ChristenUnie magazine verschijnt in
braille en audio bij het CBB
Tel. 0341 565 499

Contact

Postbus 439, 3800 AK Amersfoort
Tel. 033 422 6969
info@christenunie.nl
IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18
www.christenunie.nl/contact
Bezoekadres: Piet Mondriaanlaan 48,
3812 GV Amersfoort

Advertenties

Theo Wijbenga – 0613862881 –
advies@theowijbenga.nl
Het volgende ChristenUnie magazine
verschijnt in voorjaar 2025.
De advertenties in dit magazine vertegen-
woordigen niet automatisch de politieke
standpunten van de ChristenUnie, maar
worden geplaatst om het maken van het
magazine te kunnen bekostigen.

Lidmaatschap

Het lidmaatschap valt samen met
het kalenderjaar. Opzeggen kan
alleen schriftelijk voor 1 december
bij de ledenadministratie:
ledenadministratie@christenunie.nl.
Alle mutaties worden door de leden-
administratie per e-mail of per post
aan u bevestigd.

Contributie-inning

Per jaar: wij schrijven rond 28 januari de
contributie af. Per kwartaal: wij schrijven
rond 28 jan/apr/juli/okt af. Per maand:
wij schrijven elke maand rond de 28e af.

De tarieven zijn € 6, € 9, € 12 of € 24
per maand. Voor gezinsleden en
reductieleden €2,50 per maand.

Persoonsgegevens en privacy

De ChristenUnie gaat zorgvuldig om met
uw persoonsgegevens. Meer informatie
hierover in onze privacyverklaring op
www.christenunie.nl/privacyverklaring.
Vragen of bezwaar? Mail of bel met het
Partijbureau.

GIFTEN

De ChristenUnie steunen met uw
gift? IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18
t.n.v. ChristenUnie te Amersfoort

Zowel uw contributie als uw gift aan
de ChristenUnie is aftrekbaar als gift
bij uw aangifte Inkomstenbelasting.

“Lokaal
bestuur
maakt
het
verschil”

Voorwoord

Dit jaar vieren we een bijzondere mijlpaal: de ChristenUnie bestaat 25 jaar! Een kwart eeuw waarin we ons met hart en ziel hebben ingezet voor politiek gedreven door geloof, hoop en liefde. Tijdens onze jubileumviering hebben we teruggekeken op wat we samen mochten doen en vooruitgekeken naar de uitdagingen die voor ons liggen. Het was een moment van dankbaarheid, verbondenheid en hernieuwde motivatie om het goede te blijven zoeken voor ons land.

En dat is hard nodig, want over minder dan een jaar zijn alweer de volgende verkiezingen: de gemeenteraadsverkiezingen. Voor veel mensen is de gemeente de plek waar politiek het meest tastbaar wordt—waar besluiten direct invloed hebben op het dagelijks leven.

Zelf begon ik ooit als gemeenteraadslid in Utrecht, en daar zag ik van dichtbij hoe belangrijk het is dat er mensen met overtuiging en oog voor de ander aan tafel zitten. Of het nu gaat om betaalbare woningen, zorg voor de meest kwetsbaren of een duurzame toekomst voor onze kinderen: lokaal bestuur maakt het verschil.

Daarom hoop ik dat we in zoveel mogelijk gemeenten een krachtig, hoopvol geluid kunnen laten klinken. Met mensen die, net als de afgelopen 25 jaar, zich met heilig vuur inzetten voor een hoopvolle politiek. Ik ben dankbaar voor iedereen die daaraan meewerkt—en ik hoop dat dit magazine je inspireert om samen met ons verder te bouwen.

"Voor veel mensen is de gemeente de plek waar politiek het meest tastbaar wordt - waar besluiten **direct invloed** hebben op het dagelijks leven."

Mirjam Bikker

Partijleider ChristenUnie

“De zorg
werkt prima
als je geluk
hebt, **maar als
je pech hebt, sta je
er alleen voor.”**

Tekst: Mees Hess

Als straatarts ziet Michelle van Tongerloo dagelijks de schrijnende gevolgen van een zorgsysteem dat niet werkt voor de meest kwetsbare mensen. In haar boek *'Komt een land bij de dokter'* beschrijft ze hoe bureaucratie, marktwerking en een gebrek aan menselijkheid ervoor zorgen dat patiënten tussen wal en schip vallen. In dit interview vertelt ze over haar drijfveren, de impact van haar werk en de oplossingen die ze ziet. “De zorg werkt prima als je geluk hebt, maar als je pech hebt, sta je er alleen voor.”

Kun je vertellen wat je heeft geïnspireerd om Komt een land bij de dokter te schrijven?

Verontwaardiging en woede vooral, haha. Wat mijn patiënten overkomt is vaak zo bizar, dat ik eerst verbijsterd ben en moet uitzoeken hoe dit kan. Tot op de bodem. Vervolgens kom ik er vaak achter dat de zorg zoals we die in Nederland hebben georganiseerd voor mijn patiënten niet werkt. Dan word ik boos: ze vallen door het sociaal vangnet heen.

Wat houdt jouw rol als straatarts in en hoe hebben deze ervaringen bijgedragen aan de inhoud van het boek?

Als straatarts zie ik patiënten die op straat

moeten overleven. Ongedocumenteerde mensen, arbeidsmigranten, mensen die eigenlijk geestelijke gezondheidszorg nodig hebben en steeds meer economisch daklozen. Aan de groepen mensen die ik de afgelopen jaren voorbij zag komen, kon je zien in welke crisis Nederland verkeerde. Een migratiecrisis, ggz-crisis, een bestaanszekerheidscrisis en nu een wooncrisis. De ervaringen van mijn patiënten maakten dat ik die ontwikkelingen echt wilde begrijpen en voor mijn boek helemaal uitzocht.

In je boek beschrijf je schrijnende gevallen, zoals een dakloze, borstvoedende moeder die geen opvang kan vinden. Wat zeggen deze verhalen over de huidige staat van de Nederlandse gezondheidszorg?

De Nederlandse zorg werkt prima voor de meeste mensen. Maar als je pech hebt, moet scheiden, je huis kwijtraakt, onvoldoende inkomen hebt en met je kinderen op straat belandt, krijg je tientallen hulpverleners op je af, maar niemand die de kern van het probleem aanpakt. Voor losse problemen werkt de zorg goed, maar voor mensen die veel pech hebben, werkt ze vaak totaal niet. Het lijkt soms wel alsof we mensen die een onzeker bestaan hebben niet willen helpen.

Je stelt dat de zorg in Nederland is verworpen tot een verdienmodel. Kun je voorbeelden geven die deze stelling illustreren?

In de kern kun je zeggen dat we een vorm van tegengestelde geneeskunde hebben gecreëerd: er is de minste zorg voor de mensen die dit het meeste nodig hebben en dit hangt samen met het feit dat zorg een verdienmodel is geworden. Ongedocumenteerde mensen wordt frequent zorg geweigerd: zij kunnen vanuit hun verblijfsstatus niet verzekerd raken. Er is een regeling vanuit het Ministerie van VWS om de zorgkosten te vergoeden, echter weten instellingen dit niet altijd; en soms hebben ze er geen zin in vanwege oordelen en bureaucratie. Hetzelfde geldt voor dakloze arbeidsmigranten; dakloos raken mensen automatisch hun zorgverzekering kwijt en dan wordt vervolgens frequent zorg geweigerd. ►►

“Wat mijn patiënten overkomt is vaak zo bizar dat ik eerst moet uitzoeken hoe dit kan”

“Wat mijn
patiënten
overkomt is
vaak zo bizar
dat ik eerst
moet uitzoeken
hoe dit kan”

Het crue is dat de maatschappelijke kosten door deze zorgweigering alleen maar toenemen. Zo beschrijf ik in het boek een Poolse arbeidsmigrant die zijn baan verloor en op straat terecht kwam, waar hij door een teek werd gestoken. Zijn arm werd ontstoken en hij werd geweigerd in het ziekenhuis. Uiteindelijk werd hij zo ziek op straat dat hij door een burger naar ons in de kerk werd gebracht. Daar was zijn arm zo gezwollen door de ontsteking en door een gebrek aan bloedtoevoer dat hij met spoed moest worden

geopereerd. Dit kost dus uiteindelijk veel meer geld, dan dat ik hem in het begin had gezien en ik heb nog met een antibioticakuur van een paar euro had kunnen helpen. En als hij niet dakloos was geworden, dan was dit allemaal niet nodig geweest.

**Welke veranderingen zijn volgens
jou noodzakelijk om de zorg weer
mensgericht te maken?**

De zorg omvat natuurlijk heel veel dingen. Het hele spectrum van jij die een kopje thee voor je zieke buurvrouw zet tot een neurochirurg die de meest complexe operaties uitvoert. Het is dus ook heel lastig om één oplossing te noemen. Waar ik me in het boek in ieder geval niet toe heb laten verleiden is om grote systeemveranderingen voor te stellen, of te zeggen dat alles terug moet naar hoe het ‘vroeger’ was. Want ieder systeem heeft nadelen en er zullen altijd mensen tussen wal en schip blijven vallen.

Vandaar dat ik de veranderingen op verschillende niveaus beschrijf. Ten eerste: wat jij als individu kan doen voor je omgeving. Daarna laat ik zien dat er al heel erg veel mooie initiatieven zijn die werken vanuit de leefwereld en niet vanuit de systeemwereld. Zij zorgen voor gemeenschapsgedragen en intuïtieve zorg en vinden vaak voor hun financiering ook nog hun aansluiting op het reguliere systeem. Als laatste beschrijf ik hoe we onze verzorgingsstaat weer de 21e eeuw in kunnen slepen. Zo is er een burgerinitiatief dat vanuit vrijwilligers zorg is gaan organiseren en zelf woningen zijn gaan bouwen, waarna de centrumgemeente een manier vond om bij dit initiatief aan te sluiten door ze te vertrouwen met een duurzame subsidie. Zo hebben zij een manier gevonden om een soort informele gemeenteraad te worden die in staat is maatwerk te leveren voor hun inwoners en daarvan het vertrouwen heeft gekregen van ‘het grote systeem’. Heel inspirerend.

“Ieder systeem
heeft nadelen en
er zullen altijd
mensen tussen
wal en schip
blijven vallen.”

Je pleit voor burgerinitiatieven en zorgzame burgerlijke ongehoorzaamheid. Kun je voorbeelden geven van hoe burgers zelf in actie kunnen komen om de zorg te verbeteren?

Ik heb dat hiervoor denk ik al kort beschreven. Wat ik vooral wil zeggen: er is al heel veel. Burgerinitiatieven poppen als paddenstoelen uit te grond, ook omdat er door de overheid natuurlijk best een bureaucratische chaos van wordt gemaakt. In Nederland zijn er nu ongeveer 7.400 en iedere week komen er initiatieven bij. Dus je hoeft waarschijnlijk niet veel moeite te doen om je bij een initiatief aan te sluiten.

Welke politieke maatregelen zouden volgens jou het meest urgent zijn om de samenleving menselijker te maken?

Een groot gevolg van marktwerking en decentralisatie in de zorg is dat we niet meer in staat zijn onze gemeenschappelijke problemen gemeenschappelijk op te lossen. Als de markt namelijk iets kan, is het het individualiseren van collectieve problemen. Van een verzorgingsstaat gingen we naar een participatiesamenleving. Van een woningbeleid gingen we naar een woningtekort. Van een zorgsysteem gingen we naar een zorgmarkt. Met deze veranderingen van het sociaal vangnet, veranderde ook onze blik daarop. Mensen die het niet redden moeten we wantrouwen, want als je maar je best doet, dan kun je alles bereiken wat je maar wil. Uiteindelijk denk ik dat wij mensen zelf veel meer voor elkaar moeten gaan doen en ons ook anders moeten gaan organiseren. Modellen creëren die de complexiteit van iemands leven aankunnen en zorgen dat veel verschillende factoren zorgen voor vele verschillende uitkomsten. De politiek kan helpen om deze systemen te faciliteren met

“Uiteindelijk denk ik dat wij mensen zelf veel meer voor elkaar moeten gaan doen”

geld, kennis en het liefste ook één loket. En door burgerinitiatieven een stuk serieuzer te nemen dan nu wordt gedaan.

Wat hoop je dat lezers meenemen na het lezen van jouw boek?

Als je kijkt naar ons vluchtverkeer geeft dat een mooie metafoor. Er is een

website waar je op ieder willekeurig moment van de dag al het vliegverkeer kan zien dat in de lucht is.

Het is waanzinnig knap dat wij, mensen, in staat zijn dit systeem te creëren: het gaat gelukkig bijna nooit fout. Als er toch een vliegtuig neerstort dan nemen we dat nooit de individuele mensen in het vliegtuig kwalijk. We zeggen nooit: ze hebben vast slechte keuzes gemaakt in dit leven. Hadden ze zich maar anders moeten gedragen. Nee, we leggen de oorzaak van een mankement ergens in dat systeem.

Bij mijn patiënten is precies het tegenovergestelde. Ze zijn evident slachtoffer van de systemen die ik in mijn boek beschrijf, maar toch nemen we het hen individueel kwalijk. Dat klopt niet. En dat hoop ik met mijn boek te laten zien, zodat het onder andere begrip en actie oplevert naar de kwetsbaarste groepen mensen in onze samenleving.

Ik denk dat het een duidelijk beeld geeft van de problemen in de maatschappij waar we nu mee te dealen hebben en ook de verklaring geeft van waarom dit is. Ik hoop dat lezers dan ook snappen dat niks doen eigenlijk geen optie is.

Tekst: Carola van der Krieke • Fotografie: Jan Harryvan

Jubileum viering

Afgelopen januari vierden we een bijzondere mijlpaal: het 25-jarig jubileum van de ChristenUnie. Ruim 600 mensen kwamen samen in de prachtig blauw verlichte St. Joriskerk in Amersfoort om dit moment te vieren.

De avond begon met het lied Samen in de naam van Jezus, een nummer dat ook 25 jaar geleden bij de oprichting van de ChristenUnie werd gezongen. Dit lied weergaf opnieuw onze gezamenlijke missie en werd met het orgel begeleid. Daarnaast was er een bijzondere muzikale bijdrage van Perspectief, die speciaal voor deze gelegenheid een koor had samengesteld.

Vervolgens bracht ds. Ron van der Spoel een inspirerende overdenking over het standvastige geloof van Daniël in het bijzijn van de machtige heersers van zijn tijd. Hij riep ons op om, net als Daniël, trouw te blijven aan Gods principes en ons te laten leiden door geloof, hoop en liefde, zelfs wanneer we met uitdagingen worden geconfronteerd.

Mirjam sloot het inhoudelijke programma af met een krachtige boodschap. Ze sprak haar waardering uit voor alle ChristenUnie-leden in het hele land die zich inzetten voor het goede. Ze benadrukte dat we samen, vanuit elke rol en op iedere plek, de verantwoordelijkheid dragen om recht te doen en hoop te brengen in de wereld.

De avond werd afgesloten door de jongeren van Perspectief, die warme chocolademelk uitdeelden, wat zorgde voor een gezellige afsluiting en de gelegenheid voor mooie gesprekken.

We kijken met dankbaarheid terug op deze bijzondere avond. Blijf de jubileumactiviteiten volgen op www.christenunie.nl/jubileum.

In een podiumgesprek reflecteerden André Rouvoet, Arie Slob en Mirjam Bikker op de afgelopen kwart eeuw van de ChristenUnie. Ze deelden persoonlijke verhalen, blikten terug op de reis die de partij heeft gemaakt en bespraken de uitdagingen die de partij in het verleden heeft doorgemaakt en nog steeds aangaat.

Oproep

Ons komende magazine zal in het teken staan van ons jubileum. Heb jij een bijzonder moment meegemaakt, een herinnering die je graag wilt delen of wil je jouw visie geven op de impact van de ChristenUnie in de afgelopen 25 jaar? We nodigen je uit om jouw verhaal in te sturen voor ons jubileummagazine! Dat kan via www.christenunie.nl/jubileum.

Dit magazine wordt een mooie verzameling van persoonlijke ervaringen, visies en herinneringen die onze gezamenlijke reis weerspiegelen. Of het nu gaat om een kort verhaal, een foto, een gedachte of een anekdote – jouw bijdrage is van grote waarde.

Tijdens een ledenvergadering van de ChristenUnie op ons Compassion-kantoor in Apeldoorn sprak ik met twee dames over hun vrijwilligerswerk. Zij verzorgen een lekker en gezond ontbijt voor kinderen op een basisschool. Op een heel aantal scholen in Nederland is dat noodzakelijk, omdat ouders hun kind dat niet kunnen bieden. We hebben herontdekt hoe belangrijk een goed gevulde maag is voor het leervermogen en de ontwikkeling van een kind.

'Wat een voorrecht om in Nederland een politieke partij te hebben die op cruciale en strategische plekken kan vechten, faciliteren en opkomen voor wie dat nodig heeft'

Deze vrouwen gaven niet alleen aandacht aan de kinderen, maar ook aan de ouders. Sommige moeders deelden na verloop van tijd hun diepere zorgen, waardoor de vrijwilligers nog meer konden betekenen. Zo werden ze de oren, ogen, handen en voeten van Jezus. Precies daar waar dat het hardst nodig was.

Dit raakt de kern van het werk van Compassion: de ontwikkeling van kinderen. We bieden zwangere moeders goede gezondheidszorg, voeding en nemen zoveel mogelijk ongezonde stress weg, zodat baby's een goede start hebben. Eenmaal geboren laten we pas los als kinderen een vervolgopleiding hebben gedaan. Dit alles doen we altijd via de lokale kerk, die als baken van hoop en zorg fungeert voor de kinderen en hun gezinnen.

Er zijn zoveel overeenkomsten tussen daar en hier: als volgelingen van de Here Jezus mogen we naast de meest kwetsbaren gaan staan en delen van de overvloed die we hebben ontvangen.

Wat een voorrecht om in Nederland een politieke partij te hebben die oog heeft voor het kwetsbare en op cruciale en strategische plekken kan vechten, faciliteren en opkomen voor wie dat nodig heeft.

Nienke Westerbeek

Nienke Westerbeek (51) is directeur van Compassion Nederland. Ze is getrouwd met Ronald, moeder van twee volwassen dochters en woont in Arnhem.

Compassion helpt 2,3 miljoen kinderen en hun gezinnen in 29 landen door samen te werken met meer dan 8.900 lokale kerken. We geloven in langetermijnontwikkeling. Daarom werken we met moeders en hun baby's, kinderen en jongeren. Als kinderen zich gezond ontwikkelen, zijn ze als volwassene in staat om een verandering teweeg te brengen in hun directe omgeving. We doen ons werk vanuit ons geloof in Jezus.

Twan Moes (21) lijsttrekker voor ChristenUnie Stadskanaal:

Iedereen moet kunnen meedoen

Tekst: Mees Hess

Twan Moes (21) wordt lijsttrekker voor de ChristenUnie Stadskanaal tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2026. Een logische stap voor de jonge politicus, gedreven door persoonlijke ervaringen en de wens om een verschil te maken. "Mijn interesse voor politiek begon al op de middelbare school. Maar mijn grootste motivatie komt voort uit mijn eigen strijd met een angststoornis. Ik had steun van mijn omgeving, maar niet iedereen heeft dat geluk. Ik wil dat elke ouder er voor hun kind kan zijn."

CHRISTENUNIE ALS THUISBASIS

Voor Moes was de keuze voor de ChristenUnie vanzelfsprekend. "Mijn geloof heeft me door moeilijke tijden geholpen. Tijdens een cursus 'Politiek Actief' voelde ik me bij de ChristenUnie meteen thuis. Iedereen is hier gelijk, ongeacht achtergrond of uitdagingen."

Zijn geloof speelt een grote rol in zijn politieke keuzes. "De Bijbel leert ons om naar elkaar om te zien. Politiek is geen strijd van de sterksten, maar moet gaan over hoe we samen een plek creëren waarin iedereen zich thuis voelt."

MENTALE GEZONDHEID EN INCLUSIVITEIT

Met de verkiezingen in zicht weet Moes precies waar hij zich voor wil inzetten. "Mentale gezondheid onder jongeren is een groot probleem. Ik heb zelf ervaren hoe zwaar het kan zijn. Er moet meer aandacht en laagdrempelige hulp beschikbaar komen."

Daarnaast pleit hij voor een inclusieve samenleving. "Iedereen moet kunnen meedoen, ongeacht achtergrond of beperking. Dat betekent goede voorzieningen,

toegankelijke gebouwen en mensen actief betrekken bij beslissingen die hen aangaan."

EEN BETERE TOEKOMST VOOR STADSKANAAL

Moes heeft een duidelijke droom voor Stadskanaal: "Een gemeente waarin we echt naar elkaar omkijken. Waar jongeren zich gehoord voelen, ouderen met respect oud kunnen worden en duurzaamheid vanzelfsprekend is. Samen werken we aan een plek waar iedereen zich welkom voelt."

OPROEP AAN JONGE POLITICI

Aan jongeren die twijfelen over een politieke carrière heeft Moes een duidelijke boodschap: "Ga ervoor! Laat je niet tegenhouden door onzekerheid. Politiek draait om luisteren en mensen vertegenwoordigen. Juist verschillende perspectieven maken de politiek sterker."

"Mijn geloof heeft mij door moeilijke tijden geholpen."

A portrait of Ron de Rover, a man with glasses, wearing a dark suit, a pink shirt, and a pink and white striped tie. He has a Dutch Order of Merit medal on his lapel. The photo is set against a light blue background and is framed with a white border.

De Talentmanager

van de ChristenUnie

Kennismaking met *Ron de Rover*

De juiste mensen op de juiste plek – dat is de missie van Ron de Rover als talentmanager bij de ChristenUnie. Met jarenlange ervaring in de politiek, coaching en training helpt hij lokale afdelingen om nieuw talent te vinden en te begeleiden. In dit interview vertelt hij over zijn rol, de voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 en hoe leden en sympathisanten kunnen bijdragen aan een sterke ChristenUnie. "Iedereen heeft talenten die van waarde kunnen zijn, het is de kunst om ze te ontdekken en in te zetten."

Wat motiveerde je om de rol van talentmanager op je te nemen?

Voor iemand met mijn interesses en ervaring is talentmanager bij de ChristenUnie de mooiste rol die er is! Met 15 jaar raadswerk, bijna 20 jaar als zelfstandige coach en als trainer voor het ChristenUnie opleidingscentrum, was deze functie een perfecte match. Er zijn zoveel mensen die de ChristenUnie een warm hart toedragen en willen bijdragen aan onze visie voor Nederland, de provincie of de gemeente. Toch worstelen veel afdelingen met het vinden van de juiste mensen voor de juiste rollen. Ik help graag die puzzel op te lossen.

DE ROL VAN EEN TALENTMANAGER:

Kun je uitleggen wat de functie van talentmanager bij de ChristenUnie inhoudt?

Als talentmanager ben ik een “kwaliteitenkijker”. Ik verbind de droom en doelstellingen van de partij met de mensen die de eigenschappen hebben om die te verwezenlijken. Dat betekent dat ik in contact sta met de achterban – die breder is dan alleen de ledenlijst – en weet wie welke talenten heeft, wat ze graag doen en voor welke rollen nog mensen nodig zijn. Ik vervul die rol op landelijke schaal, lokale talentmanagers doen hetzelfde op de schaal van hun gemeente of provincie.

Hoe identificeer en werf je nieuw talent binnen de partij?

Het begint met ontmoeten en netwerken. We hebben een geweldig hulpmiddel waarbij leden hun profiel, ambitie en interessevelden kunnen delen via het intranet. Ook heeft elke lokale afdeling een eigen talentmanager die de talenten in hun gemeente spot.

Welke rol speelt de Permanente Talentcommissie in dit proces, en hoe werk je samen met hen?

De kennis over het ontdekken en begeleiden van

talent wordt verdeeld, zodat het niet in één hoofd zit. De leden van de permanente talentcommissie komen uit heel het land, zodat we zorgen voor een goede regionale spreiding. Zij houden contact met lokale afdelingen, provinciale unies en de partijnetwerken. Daarnaast is de commissie vertegenwoordigd in alle landelijke en Europese selectieprocedures.

VOORBEREIDING OP DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN:

Welke redenen geven mensen aan om actief te worden voor de lokale afdeling richting de gemeenteraads-verkiezingen in 2026?

De redenen variëren van een sluimerend verlangen

om actief te worden, tot een gerichte vraag om je talent in te zetten. Wat belangrijk is, is dat mensen willen bijdragen aan een waardevolle missie. Daarom is het van essentieel belang dat lokale afdelingen een duidelijke missie hebben. Als het verhaal vaag is, zullen mensen zich eerder bij een ander doel aansluiten.

Hoe draagt jouw werk bij aan de voorbereiding op de aankomende gemeenteraadsverkiezingen?

Mijn doel is om zoveel mogelijk leden te laten inloggen en hun profiel in te vullen, zodat lokale talentmanagers die informatie

kunnen gebruiken. Ik probeer ook iedereen die ik tegenkom te inspireren om hun talenten in te zetten voor de missie van de ChristenUnie.

Welke ondersteuning bied je aan lokale afdelingen bij het vinden van geschikte kandidaten voor de gemeenteraad?

Ik fungeer als vraagbaak voor selectiecommissies en bied lokale talentmanagers informatie en tips over hoe zij hun achterban kunnen betrekken bij de plannen van de ChristenUnie. Op 5 april geef ik twee workshops bij The Impact Factory over het vinden van talent en netwerken. ►►

Het is van essentieel belang dat lokale afdelingen een duidelijke missie hebben. Als het verhaal vaag is, zullen mensen zich eerder bij een ander doel aansluiten.

Word lid van CGMV, de hoopvolle vakbond

**Altijd
verzekerd** van
persoonlijk juridisch
advies bij werk,
uitkering en inkomen,
Al vanaf **10,- p/m**

Soms heb je behoefte aan juridische hulp of advies, soms wil je gewoon even sparren. Op al deze momenten zijn wij er voor je. En voor duizenden andere leden die, net als jij, geloven dat goed werk de wereld mooier maakt.

- + advies bij vragen over werk en loopbaan
- + juridische bijstand bij problemen
- + gratis trainingen en workshops

Je hoeft natuurlijk niet te wachten tot er problemen of vragen zijn. Lid worden van een vakbond is altijd een goed idee. Scan de QR-code of ga naar www.cgm.nl/lid-worden

Hanzelaan 344, Zwolle
Gorechtkade 2, Groningen
telefoon 038 425 43 79
www.cgm.nl

cgm
de hoopvolle
vakbond

Wat zijn de belangrijkste kwaliteiten waar je naar op zoek bent in potentiële raadsleden?

Het belangrijkste is een hart voor de bloei van de gemeente, zoals beschreven in Jeremia 29. Daarnaast moet iemand het leuk vinden om te netwerken, mensen te ontmoeten en goed te kunnen communiceren. Natuurlijk zijn er nog veel andere kwaliteiten die handig zijn. Het profiel voor een volksvertegenwoordiger in het functieboek op het intranet biedt een goed overzicht.

Hoe zorg je ervoor dat nieuwe kandidaten goed voorbereid en opgeleid zijn voor hun rol in de gemeenteraad?

Het opleidingscentrum biedt cursussen en workshops aan voor alle functies die relevant zijn voor de gemeenteraadsverkiezingen. Er zijn ook materialen beschikbaar om een "Proeverij" te organiseren, zodat mensen kunnen ontdekken of politiek iets voor hen is. Veel kandidaten hebben al ervaring opgedaan als fractievolger of commissielid, maar het kan ook nuttig

zijn om nieuwe kandidaten al mee te laten draaien met de huidige fractie.

BETEKENIS VOOR CHRISTENUNIE-STEMMERS:

Hoe kunnen leden en sympathisanten van de ChristenUnie bijdragen aan het ontdekken en ontwikkelen van talent

binnen de partij?

De belangrijkste bijdrage is door zelf actief mee te doen, jezelf te ontwikkelen en je enthousiasme te delen. Spreek mensen aan die waardevolle toevoegingen kunnen zijn voor de politiek en tip de lokale talent-manager over hen. Ze kunnen ook altijd contact met mij opnemen, zodat ik de juiste verbindingen kan leggen.

Welke boodschap heb je voor ChristenUnie-stemmers die overwegen om politiek actief te worden?

Doen! Deel je overweging met het lokale bestuur of de fractie. Zij kunnen je verder helpen bij het nemen van de stap. Of neem contact met mij op, en dan help ik je verder.

Speciaal voor leden van de ChristenUnie:

Meesterlijke Concerten uit de Klassieke Top 10!

Geniet van de mooiste meesterwerken, zoals Bach's Matthäus Passion, Mozart's Requiem of Vivaldi's Vier Jaargetijden. Dankzij deze exclusieve ledenactie ontvang je ruim **50% korting** op concerttickets, een gratis geschenkpakket én steun je het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie.

- 2e ticket gratis!
- Gratis geschenkpakket
- € 1 donatie per verkocht ticket aan het Wetenschappelijk Instituut

Een actie in samenwerking met **Stichting Beleef Klassiek**, speciaal voor alle leden van de ChristenUnie.

Bestel nu via www.beleefklassiek.nl/christenunie

AGENDA

14 juni • Partijcongres

11 okt • Jubileumfeest

29 nov • Congresmiddag

Een remedie tegen stress onder studenten

'Een rijke, constructieve doordenking van een van de zwaarste dossiers van onze tijd: depressie en stress onder jongeren. Hier spreekt een ervaren onderwijsbestuurder die de hand in eigen boezem durft te steken, de tijdgeest peilt en van kritisch contrapunt voorziet vanuit de schatkamers van het denken van grote geesten.'

Prof. dr. Petruschka Schaafsma

Hoogleraar theologische ethiek Protestantse Theologische Universiteit

Adagio | Kees Boele | € 21,99

Hoe we onze verlangens ten goede kunnen keren

In *Hartstochten van de ziel* laat Rowan Williams zien hoe de teksten uit de oosterse monastieke wereld ons helpen de ups en downs van het moderne leven te begrijpen. Door zelfkennis en bewustzijn te ontwikkelen, kunnen we ons zonder egoïstische illusies verhouden tot de wereld, onze ogen openen voor God en destructieve patronen vermijden. Alleen door deze innerlijke transformatie leren we zien wie we werkelijk moeten worden.

Hartstochten van de ziel | Rowan Williams | € 17,99

Verkrijgbaar in elke boekhandel en op Boekenwereld.com

 KokBoekencentrum
UITGEVERS | UTRECHT

ZOA
van noodhulp
naar wederopbouw

**Het minste wat
je voor iemand in
nood kan doen...
is helpen!**

Collecteweek ZOA
Geef aan de collectant
of op **zoa.nl**

24 T/M 29 MAART 2025

Wijnzakken gezocht

De ChristenUnie bestaat 25 jaar! Bij de fusie van GPV en RPF werd gespeculeerd: is dit water bij de wijn, verliest de ChristenUnie profiel? Is het oude wijn in nieuwe zakken, niets nieuws onder de zon? Of... is het water in wijn, een wonder?

Op landelijk niveau bleef het electorale wonder uit. Maar op het lokale niveau is dit een ander verhaal. Waar GPV en RPF bij gemeenteraadsverkiezingen, opgeteld, bleven steken op zo'n 100.000 kiezers (1,4% in 1998), werd deze score verdubbeld bij de eerste gemeenteraadsverkiezingen dat de ChristenUnie meedeed, in 2002. Sindsdien is de ChristenUnie een stabiele factor in het lokale partijlandschap met zo'n 4% van de stemmen (los van 80.000 stemmen op een gezamenlijke lijst met de SGP).

Mijn politieke verhaal begon ook lokaal, in De Ronde Venen. Ik ben geen CU'er van het eerste uur. 25 jaar geleden zat ik in groep 8 en las ik Klik, het jeugdblad van de SGP. Ik heb dus geen bijzondere binding met de voorgangers van de ChristenUnie. Voor mij is het altijd gewoon ChristenUnie geweest.

Ik hing mijn ChristenUnie-poster gezusterlijk naast de SGP-poster van mijn vader voor het raam. En ik zat op de eerste rij bij spannende debatten over bijv. de coffeeshop en windmolens. Ik zag met eigen ogen hoe pittig het is om als kleine fractie je raadswerk zorgvuldig en bevolgen te doen.

Dit jaar maken we ons op voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2026. Durf je te geloven dat onze gewone daden van dienstbaarheid het verschil kunnen maken, in tijden die minstens zo turbulent zijn als toen Fortuyn in 2002 het partijlandschap opschudde? Durf je te geloven dat we anno 2026 water opnieuw in wijn kunnen veranderen? Daar kunnen we alle wijnzakken, oud, nieuw of gerecycled, goed bij gebruiken.

Trineke Palm

Directeur Groen van Prinstererstichting,
Wetenschappelijk Instituut ChristenUnie

Luister hier de
podcastaflevering
Groenvoer met twee
lokale politici: Annemieke
Stam en Esther Kaper

Hoopvol geluid

in de Tweede Kamer

De ChristenUnie zet zich in de Tweede Kamer dagelijks in voor een samenleving waarin geloof, hoop en liefde centraal staan. In deze rubriek blikken we terug op de resultaten die we de afgelopen periode hebben behaald. Wat hebben we bereikt? Welke onderwerpen hebben we op de kaart gezet? Lees hoe de ChristenUnie een hoopvol geluid laat klinken in de Kamer.

Tekst: Janno Kamphorst

Strengere aanpak illegaal zwaar vuurwerk

De Tweede Kamer heeft een motie van Mirjam Bikker aangenomen om de invoer en productie van illegaal zwaar vuurwerk, zoals cobra's, tegen te gaan. De regering wordt opgeroepen zich in te zetten voor een Europees verbod en in de tussentijd afspraken te maken met landen als Italië, Polen en Tsjechië. Zo wil de ChristenUnie vuurwerkoverlast en gevaarlijke situaties in Nederland verminderen.

Amendement studentenkamers: 30 miljoen voor studentenkamers

Er is grote woningnood onder studenten, met name in de grote steden. Dit amendement regelt extra geld om die nood aan te pakken. Hiervoor is in het verleden een speciaal loket van de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen 2 geopend. Dit loket richt zich specifiek op aanvragen voor het versneld realiseren van studentenwoningen. Nu wordt dit loket weer aangewend voor het versneld realiseren van studentenkamers.

Huisvesting voor dak- en thuislozen: extra maatregelen

De Tweede Kamer heeft een motie van Pieter Grinwis aangenomen om aanvullende afspraken te maken over de huisvesting van dak- en thuislozen. Tijdens de Woontop werd over verschillende kwetsbare groepen gesproken, maar de aanpak van dakloosheid bleef onderbelicht. Dat is onacceptabel. Met deze motie dwingen we de regering om samen met gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties concrete afspraken te maken en deze te verankeren in het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Een belangrijke stap voor een rechtvaardiger woonbeleid!

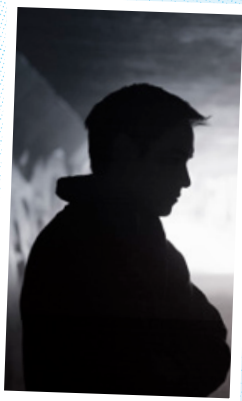
Agrarisch natuurbeheer

Het kabinet heeft vanaf 2026 € 500 miljoen structureel aan extra middelen gereserveerd voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Met dit amendement komt er al in 2025 meer geld beschikbaar voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer en wordt er meer geleidelijk en daarmee verantwoord opgebouwd naar de structurele intensivering van € 500 miljoen.

Suïcidepreventie

Het wordt een wettelijke verplichting van landelijke en lokale overheid om zelfdodingen te voorkomen. Een brede meerderheid in de Tweede Kamer heeft voor de initiatiefwet gestemd. Suïcide is doodsoorzaak nummer 1 onder jongeren. De overheid moet zich verantwoordelijk weten voor een goed suïcidepreventiebeleid. Hiermee wordt onder andere het bestaan van een gratis hulplijn wettelijk vastgelegd.

Strijd tegen schulden: Geen 'Buy Now, Pay Later' in winkels

Op initiatief van Don Ceder heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen om 'Buy Now, Pay Later' (BNPL)-diensten in fysieke winkels tegen te houden. BNPL lijkt een makkelijke betaaloplossing, maar kan consumenten onbedoeld in financiële problemen brengen. Met deze motie roepen we de regering op om in gesprek te gaan met aanbieders en retailers, zodat deze risicovolle betalingsmethode niet in fysieke winkels wordt aangeboden. Dit is een belangrijke stap in de strijd tegen schuldenproblematiek en stille armoede.

Meer grip op arbeidsmigratie

Onze motie, ingediend door Mirjam Bikker, is aangenomen en betekent een belangrijke stap naar meer regie op arbeidsmigratie. De Kamer heeft het kabinet opgeroepen om een duidelijke bandbreedte voor het arbeidsmigratiesaldo vast te stellen en dit met de Kamer te bespreken. Dit voorkomt dat goedkope arbeidskrachten massaal worden ingevlogen zonder oog voor eerlijke lonen, fatsoenlijke huisvesting en de impact op onze samenleving.

ChristenUnie pleit voor eenvoudige en rechtvaardige vermogensbelasting

Tweede Kamerlid Pieter Grinwis pleit voor een tijdelijke vermogensbelasting van 1,2% als alternatief voor de complexe Box 3-plannen van de staatssecretaris. Dit voorkomt hoge administratieve lasten en oneerlijke belastingheffing, vooral voor particuliere verhuurders. Eenvoud is in onze ogen ook rechtvaardigheid. De ChristenUnie blijft zich inzetten voor een helder en eerlijk belastingstelsel dat werkbaar is voor zowel burgers als de overheid.

Dodenherdenking voortaan beschermd tegen verstoring

Dankzij een motie van de ChristenUnie weegt de Nationale Dodenherdenking op 4 mei voortaan juridisch zwaarder dan het recht op demonstratie. Dat betekent dat de twee minuten stilte ongestoord kan plaatsvinden. Je kunt 364 dagen per jaar demonstreren, maar op deze twee minuten herdenken we in respectvolle stilte. Met deze motie beschermen we een waardevol moment van nationale saamhorigheid.

Meer weten? Ga naar christenunie.nl/resultaten

Over een jaar zijn er weer
gemeenteraadsverkiezingen en
jouw lokale afdeling kan jouw hulp
daarom goed gebruiken.

Word lokaal actief!

Meld je aan bij je lokale afdeling

ChristenUnie

25
JAAR

christenunie.nl

CHRISTEN UNIE

MAGAZINE

MIRJAM BIKKER IN GESPREK
MET ELBERT SMELT

*‘Wij willen in
beweging komen
en licht brengen.’*

OPSTAAN VOOR HET GOEDE

Verkiezingsspecial over de
Tweede Kamerverkiezingen

NIEUWE GEZICHTEN

In gesprek met drie
nieuwe ChristenUnie-leden

INTERVIEW

Met nieuwe voorzitter
Marco Vermin

IN DIT MAGAZINE

04 MIRJAM BIKKER IN GESPREK
MET ELBERT SMELT

12 ALLES OVER ONS
VERKIEZINGSPROGRAMMA

08 DIT ZIJN ONZE
KANDIDATEN

19 JONGE KANDIDAAT
WOUTER DE REUS

Colofon

Redactie

Jacqueline Vandermeer-van Hoven (eindredactie)
Janno Kamphorst
Margreet Kramer-Schutte
Mees Hess

Vormgeving

Ella Melgers-van Pijkeren

Fotografie

Anne-Paul Roukema (fotografie)
Erika Floor (fotografie)
Nienke van Denderen (fotografie)
Gregor Servais (fotografie)
Biggy Tooth (fotografie)
Robert-Jan van den Hoorn (tekst)

Drukwerk en verzending

De Drukwerkkanjer

CBB

ChristenUnie magazine verschijnt in braille en audio bij het CBB
Tel. 0341 565 499

Contact

Postbus 439, 3800 AK Amersfoort
Tel. 033 422 6969
info@christenunie.nl
IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18
christenunie.nl/contact
Bezoekadres: Piet Mondriaanlaan 48, 3812 GV Amersfoort

Het volgende ChristenUnie magazine verschijnt begin 2026.

Advertenties

Theo Wijbenga – 0613862881
advies@theowijbenga.nl

De advertenties in dit magazine vertegenwoordigen niet automatisch de politieke standpunten van de ChristenUnie, maar worden geplaatst om het maken van het magazine te kunnen bekostigen.

Lidmaatschap

Het lidmaatschap valt

samen met het kalenderjaar. Opzeggen kan alleen schriftelijk voor 1 december bij de ledenadministratie door te mailen naar: ledenadministratie@christenunie.nl. Alle mutaties worden door de ledenadministratie per e-mail of per post aan u bevestigd.

Contributie-inning

Per jaar: wij schrijven rond 28 januari de contributie af.
Per kwartaal: wij schrijven rond 28 jan/apr/juli/okt af.
Per maand: wij schrijven elke maand rond de 28e af.

En ook nog dit:

- 11** | Eerste hulp bij verjaardagen
- 20** | Groenlezing
- 23** | Column Trineke Palm
- 24** | Interview Marco Vermin
- 27** | Zo help je de campagne
- 28** | Nieuwe gezichten bij de ChristenUnie

De tarieven zijn € 6, € 9, € 12 of € 24 per maand. Voor gezinsleden en voordeelleden €2,50 per maand.

Persoonsgegevens en privacy

De ChristenUnie gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens. Meer informatie hierover in onze privacyverklaring op christenunie.nl/privacyverklaring. Vragen of bezwaar? Mail of bel met het Partijbureau.

Giften

De ChristenUnie steunen met uw gift? **IBAN:** NL55 RABO 0372 9300 18 t.n.v. ChristenUnie te Amersfoort. Zowel uw contributie als uw gift aan de ChristenUnie is aftrekbaar als gift bij uw aangifte Inkomstenbelasting.

De hoogste tijd om op te staan

Nog een paar weken en het is 29 oktober. Opnieuw een belangrijk moment: de Verkiezingen voor de nieuwe Tweede Kamer. Een dag waarop we samen mogen laten zien waar we voor willen staan. Niet uit eigenbelang, maar omdat we echt geloven.

Geloven dat het onze opdracht is om op te staan voor recht, voor vrede en voor hoop. Politiek gaat voor ons niet om macht of positie, maar om te dienen. Om het goede te zoeken voor ons land, onze steden en dorpen, onze buurten en onze naasten.

Met een lijst, aangevoerd door Mirjam, met prachtige kandidaten uit alle provincies in Nederland en een verkiezingsprogramma met hoopvolle plannen, gaan we vol vertrouwen de laatste fase van de campagne in.

Dat kunnen we niet alleen. We hebben echt iedereen nodig. Jij kunt het verschil maken. Door te bidden voor onze kandidaten en voor de verkiezingen zelf. Door te geven, zodat we zichtbaar en hoorbaar kunnen zijn in het hele land. Door te flyereren in je straat of dorp, zodat mensen persoonlijk worden uitgenodigd om te stemmen. Kijk in dit magazine (achterop) wat jij kunt doen! Iedere bijdrage, wat die ook is, maakt impact.

Samen vormen we een beweging die geworteld is in Gods liefde en die zich inzet voor het goede voor Nederland en daarbuiten. Ik nodig je daarom van harte uit: doe mee. Zet je talenten, tijd en hart in voor deze belangrijke missie. Stem ChristenUnie, juist nu!

Het is de hoogste tijd op om op te staan voor het goede!

Marco Vermin

Voorzitter Landelijk Bestuur ChristenUnie

Pelgrims van hoop

MIRJAM BIKKER EN
ELBERT SMELT OVER
BEVLOGENHEID EN
CAMPAGNE VOEREN

In de eerste campagneweek bezocht Mirjam Bikker de Schapenmarkt in Oldebroek en dronk koffie met lijdenduwer Elbert Smelt, bekend als zanger van de band Trinity. Een vertrouwde omgeving voor hen, want in het vlakbij gelegen Elburg zaten ze allebei op het Lambert Franckens College. Na afloop van de markt nodigde Elbert Mirjam uit om bij hem thuis, op het kleine landgoed Buckhorst bij Zalk, na te praten.

TEKST Robert-Jan van den Hoorn | FOTOGRAFIE Erika Floor

Elbert: 'Ik heb maar twee jaar op het Lambert Franckens College gezeten, maar toen ik laatst langs Elburg reed, sloeg ik onbewust de weg in die ik altijd naar school fietste. Mijn vrouw riep: "Hier moeten we helemaal niet naartoe!". Maar ik ben toch maar even doorgereden om naar onze oude school te kijken. Jij zat een klas boven mij, dacht ik, maar we zaten allebei in het clubje van de actieve jonge christenen.'

Pyjamaparty

Mirjam: 'Klopt. Van die tijd herinner ik me vooral de Zip Your Lip-actie. Ik zat toen in de organisatie – geen idee hoe dat kwam. Iedereen op school at 24 uur lang niets en daarmee haalden we geld op voor de ontwikkelingsorganisatie World Vision. En het leukste was de nacht.'

Elbert: 'Eén grote pyjamaparty in de gymzaal!'

Mirjam: 'Jij en je broers maakten er muziek, liedjes uit Peru enzo. Toen ik jaren later jullie eerste cd hoorde, was ik weer terug in die gymzaal.'

Elbert: 'Daar merkten we dat we met muziek mensen konden meekrijgen. De "ambachtsman van hemelse feestjes" zat toen al in me. Trouwens, jij en ik zaten ook in het groepje dat elke maand een bidstond organiseerde, in die ruimte onder het podium in de aula. Maar goed, na twee jaar verhuisden wij dus naar Ede...'

Mirjam: 'Groot gemis voor onze school!'

Elbert: '... en toen ik later in Utrecht ging studeren, kwamen we elkaar weer tegen bij het dispuut *Sola Scriptura*. Jij was praeses, toen ik in de eerstejaarscommissie zat. Dat was een tof jaar en ik vond dat je de vereniging goed regeerde. Je was klaar voor de politiek!'

Stoer

Mirjam: 'Dat was inderdaad de perfecte voorbereiding. Ik weet nog dat ik in een van mijn eerste vergaderingen als raadslid van Utrecht iets vroeg over misstanden in de prostitutie. De burgemeester ging daar fel op in. Maar bij het dispuut had ik ouderejaars meegemaakt die ook konden blazen als ze zich aangevallen

*'Ik hou
van mensen
ontmoeten,
naar hen
luisteren
en dat
omzetten
in actie'*

voelden. Daar heb ik geleerd om dan niet terug te deinzen, maar stand te houden en vriendelijk bij je punt te blijven.'

Elbert: 'Ik vond het heel stoer dat jij de politiek in ging. Dat debatteren, daar ben ik niet geschikt voor.'

Mirjam: 'Je onderschat jezelf. In de Tweede Kamer zou jij de show stelen! Maar ik ben heel blij met lijstduwers zoals jij en Beatrice de Graaf, de natuurkundige Cees Dekker en bijvoorbeeld Ed Bosma die jarenlang directeur was bij het Leger des Heils. Stuk voor stuk gedreven mensen, toppers op hun gebied, die ons verlangen delen dat ons land zoveel mooier kan zijn en zich daar ook op hun manier voor inzetten. En die zeggen: "Je moet

de ChristenUnie hebben, want deze partij helpt dit land vooruit." Een geweldige aanmoediging om met onze Gideonsbende in Den Haag door te gaan.'

Liedjes als verkiezingsprogramma

Elbert: 'Toen ik werd gevraagd als lijstduwer, dacht ik inderdaad: dit is opstaan voor het goede op mijn manier. Dat gedeelte verlangen gaat verder dan het partijprogramma. We horen bij dezelfde club hemelse dromers die op aarde dingen voor elkaar willen krijgen. Met Trinity Wereldwijs doen we de "Land van Iedereen-tour", met allemaal liedjes die eigenlijk mijn verkiezingsprogramma zijn'. Lachend: 'Je kan ze één voor één naast dat van de ChristenUnie leggen. De tour sluit zo goed aan op de campagne.'

Mirjam: 'Ik hou van campagnevoeren. Ik hou van mensen ontmoeten, naar hen luisteren en dat omzetten in actie. Maar ik hou ook van debatteren, over de verschillen tussen partijen en over wat er op het spel staat. En er staat veel op het spel deze verkiezingen: de woningnood, het gebrek aan vertrouwen in de politiek, vragen rond migratie. Al die zaken krijgen een gezicht in campagnetijd. Daarbij willen we voor de mensen die we ontmoeten pelgrims van hoop zijn. Ons niet neerleggen bij de donkere dingen die we zien, maar in beweging komen en licht brengen met onze visie voor Nederland.'

Elbert: 'We zitten hier op Buckhorst, waar we met ons gezin in een tijdelijke woon-unit wonen. Er staat hier alleen nog een vervallen boerenwoning waar vroeger een heus kasteeltje stond. Onze burens hebben hier een regeneratieve boerderij opgericht. Ik vind het wel een mooie metafoor voor ons land: veel rijkdom vanuit het verleden, maar latere bewoners hebben het laten verloederen. Nu proberen

Trinity Wereldwijs op tour!

In de herfstvakantie trekt Trinity weer door Nederland met vrolijke familie muziek.

Speciaal voor ChristenUnie-leden hebben we een exclusieve actie:

Bestel nu je tickets en ontvang het 4e kaartje gratis!

Neem je gezin, vrienden of familie mee en beleef samen een onvergetelijk concert vol levenslust, geloof en wereldse ritmes.

Scan de QR-code en profiteer direct van deze actie.

bevlogen mensen er een duurzaam boerenbedrijf met een tuinderij en een houtzagerij van te maken, maar ook een plek waar de natuur kan opleven en kwetsbare mensen kunnen werken en wonen. Ik kom hier ook zelf tot rust, door wat in de moestuin te wieden of frambozen te plukken, bijvoorbeeld.' Elbert vertelt dat hij ook tot rust komt door potten te bakken, niet thuis, maar in Kampen.

Mirjam: 'Bak jij ook potten?'

Elbert, lachend: 'Ik heb hele serviezen gemaakt!'

Vrolijk

Mirjam: 'Prachtig wat jullie allemaal doen. Dat je

hier niet alleen met je gezin kunt opladen van het drukke maar mooie werk dat je hebt, maar ook jullie liefde en aandacht steken in de mensen om jullie heen en je erf en de omliggende grond. Echt een plek van hoop waar ik vrolijk van word. Het laat ook zien waarom we zeggen dat de ChristenUnie uit zoveel meer bestaat dan actieve politici. We zijn mensen die naar elkaar om willen zien.'

'We horen bij dezelfde club hemelse dromers die op aarde dingen voor elkaar willen krijgen'

Kandidatenlijst

Tweede Kamerverkiezingen 2025

Met deze kandidaten gaan we de Tweede Kamerverkiezingen in.
Bekijk hun motivaties online op christenunie.nl/kandidaten

#1
Mirjam Bikker
Gouda

#9
**Cora Otter-van
den Bosch**
Bennekom

#17
Roos Jonkheer-Vos
Wierden

#2
Pieter Grinwis
Den Haag

#10
Tobias Holtman
Aalten

#18
Gaetan Mbwete
Den Haag

#3
Don Ceder
Amsterdam

#11
**Inge Jongman-
Mollema**
Groningen

#19
**Harmke
Vlieg-Kempe**
Assen

#4
Alwin te Rietstap
Kloosterhaar

#12
**Maarten van
Ooijen**
Utrecht

#20
Mark Treurniet
Groningen

#5
Joëlle Gooijer
Delft

#13
Harmjan Vedder
Enschede

#21
**Willemien
Treurniet-Klapwijk**
Middelburg

#6
Nico Drost
Rhenen

#14
**Christian van
der Krift**
Eindhoven

#22
**Jennifer Elskamp-
Hofstede**
Nunspeet

#7
Carlijn Niesink
Wirdum

#15
**Judith Westerink-
Petersen**
Heteren

#23
Robert de Heer
Dordrecht

#8
Wouter de Reus
Vlaardingen

#16
**Hetty Egger-
van Oppen**
Vierlingsbeek

#24
Henco Cecilia
Rotterdam

Regiokandidaten

Per kieskring zijn lokale kandidaten aan de kandidatenlijst toegevoegd door de posities 41 – 45 open te stellen voor lokale lijsttrekkers voor de gemeenteraadsverkiezingen. Zo wordt de lokale betrokkenheid van de partij onderstreept en zijn we nog beter zichtbaar en herkenbaar. Ondanks de zeer korte selectieperiode en het feit dat dit voor onze partij nieuw is, is het toch gelukt om dit in 16 kieskringen toe te passen. Dit heeft ertoe geleid dat in die kieskringen één of meer lokale kandidaten zijn toegevoegd aan de lijst. Daarmee vervallen overigens wel, soms meer soms minder, de kandidaten die op de plekken 41-45 staan op de “standaard” landelijke lijst. Dit is afhankelijk van het aantal aangedragen lokale kandidaten. Het totaal aantal kandidaten is 93. Bekijk onze regiokandidaten via christenunie.nl/kandidaten.

#25
Auke Pasterkamp
Urk

#34
Sitsofe Quarshi
Amsterdam

#43
Elizabeth Bronkhorst-van Poortvliet
Hei- en Boecop

#26
Francis van der Mooren
Eys

#35
Marcel Koning
Amersfoort

#44
Thijs Scherrenburg
Soest

#27
Ruben van de Belt
Zwolle

#36
Ed Bosma
Almere

#45
Marcel Vercammen
Tholen

#28
Nathalie Nede
Arnhem

#37
Gerard Stoop
Hendrik-Ido-Ambacht

#46
Gerald Troost
Veenendaal

#29
Ad de Boer
Nijkerk

#38
Twan Moes
Stadskanaal

#47
Elbert Smelt
Zalk

#30
Wim Voskamp
Poeldijk

#39
Dianne Hoefakker
Amstelveen

#48
Cees Dekker
Den Haag

#31
Jaco van Hoorn
Nieuwerkerk aan de IJssel

#40
Jeroen Westendorp
Roden

#49
Jurjen ten Brinke
Amsterdam

#32
Matthijs de Vries
Leeuwarden

#41
Jan Peter van der Sluis
IJsselmuiden

#50
Beatrice de Graaf
Utrecht

#33
Alma Broekmaat-Hagens
Bunschoten-Spakenburg

#42
Maikel la Rose
Rotterdam

Samen voor sterke relaties

Wij geloven dat het samen kan

De ChristenUnie en De christelijke zorgverzekeraar vinden sterke relaties belangrijk. Want een sterke relatie geeft veiligheid, plezier én een sterke band. Het is de basis van een gezonde samenleving.

Tijd om jullie relatie te versterken?

Doe mee met Date Night November! Plan 4 avonden vol aandacht voor elkaar. Praat samen over geloof, familie, communicatie en intimiteit. Kook iets lekkers, doe een leuke challenge en ontdek hoe God jullie dichter bij elkaar kan brengen. Zo bouw je stap voor stap aan een sterke relatie.

Vraag nu de Date Night Box aan.
Het kost je niets. **Op=op!**

Meer informatie: sterkerelaties.nl

De christelijke
zorgverzekeraar

9 tips

Eerste hulp bij verjaardagen

Op verjaardagen komen vaak de vaste onderwerpen voorbij: het weer, de vakantie, de kinderen... en ja, soms ook politiek. Zo'n gesprek kan alle kanten opgaan: van serieuze discussies tot luchtige grapjes. Maar hoe kun je op een makkelijke, natuurlijke manier laten zien waar de ChristenUnie voor staat, zonder dat het ongemakkelijk wordt? Met deze 9 tips ben je goed voorbereid.

1

Zoek naar een gedeeld belang

Bepaalde problemen die worden benoemd komen vaak voort uit thema's die iedereen belangrijk vindt. Denk aan betaalbaar wonen, goede zorg of een sterke lokale gemeenschap.

2

Vertel vanuit je eigen ervaring

Mensen onthouden verhalen beter dan cijfers. Vertel waarom jij je verbonden voelt met de ChristenUnie, bijvoorbeeld door je lidmaatschap, wat je in je buurt ziet of in je eigen leven ervaart.

3

Zorg dat je in paar kernwoorden kan vertellen waar ChristenUnie voor staat

Vertel kort dat de partij werkt vanuit christelijk-sociale waarden: omzien naar elkaar, zorg voor de schepping en opstaan voor gerechtigheid.

5

Luister minstens zoveel als je praat

Vraag naar andere ervaringen of meningen over het onderwerp. Eerst begrijpen om daarna begrepen te worden. Zo voelt het als een gesprek, niet als een betoog.

4

Wees concreet met voorbeelden van maatregelen

Noem een concreet voorstel uit het verkiezingsprogramma (wel lezen dus), zoals het eerlijker maken van het belastingstelsel, het investeren in dorpsscholen of het afschaffen van het toeslagenstelsel.

6

Haal een voorbeeld aan van Mirjam Bikker

Vertel iets dat haar manier van werken typeert, zoals: 'Mirjam Bikker zoekt altijd naar verbinding, ook als ze stevig oppositie voert. Ze wil laten zien dat politiek niet gaat over winnen of verliezen, maar over samen goede keuzes maken voor mensen.' Zo laat je via haar persoonlijkheid en stijl zien waar de ChristenUnie voor staat.

7

Benadruk het positieve

Laat zien dat de ChristenUnie bouwt aan oplossingen en samenwerking zoekt, ook over partijgrenzen heen.

8

Respecteer verschillen

Niet iedereen zal het met je eens zijn. Houd het vriendelijk en laat zien dat je ook andere meningen waardeert.

9

Laat zien dat de ChristenUnie invloed heeft

Leg uit dat, ook al is de partij niet de grootste, zij vaak het verschil maakt in onderhandelingen, zoals bij de giftenaftrek, online gokken en bestrijden van armoede.

Opstaan voor het goede

Misschien gaat het best goed met je, maar maak je je zorgen: heb ik straks een huis, een baan of een studie? Je kinderen hebben een leuke vriendengroep, maar in wat voor wereld groeien zij op? Is er een gewaardeerde plek voor onze christelijke identiteit, waarden en normen? Wat is de impact van oorlog en geweld in de wereld op ons land? En kan de overheid onze problemen nog wel oplossen? Is de politiek er wel voor mij? En misschien geloof je daar zelfs al niet meer in en ben je afgehaakt.

Gedreven door geloof – niet in onszelf, maar in God, in de ander en in het goede – wil de ChristenUnie bondgenoot zijn van iedereen die opkomt voor de ander, trouw is aan zijn omgeving en bereid is te luisteren en te dienen. Die ‘ja’ zeggen tegen een land waar iedereen meetelt en ‘nee’ zeggen tegen onrecht. Mensen die zien wat we zijn kwijtgeraakt en daarom opstaan voor het goede. Die in de politiek het algemeen belang zoeken en hun principes trouw blijven.

Daarom staan we op voor ouders en kinderen die vastlopen in systemen, voor vrijwilligers, mantelzorgers, de jeugdleiders en trainers op

zaterdag. Voor de leraar, de verpleegkundige en de ondernemer, die elke dag met hart en ziel hun werk doen. Voor iedereen die geeft, zonder daar meteen iets voor terug te vragen. Voor een overheid die luistert, aanspreekbaar en dienstbaar is. Voor een toekomst die eerlijk, leefbaar en rechtvaardig is voor iedereen. Samen staan we op voor een samenleving waarin ieder mens vrij is, tot bloei komt en recht gedaan wordt.

Dat doet de ChristenUnie op drie manieren:

Aanpakken, vereenvoudigen, normeren

Wij pakken aan:

De woningnood

We bouwen 100.000 woningen per jaar, waarvan ten minste tweederde goed te betalen is voor mensen met een modaal inkomen. Daarvoor trekken we de komende jaren miljarden extra uit en maken we ruimte voor ontmoeting in buurten. Huizen bouwen is gemeenschappen bouwen.

Defensie en ontwikkelings-samenwerking

We kiezen voor veiligheid en solidariteit. Nederland gaat zich houden aan de afspraken en voldoen aan de internationale normen. Daarom geven we 3.5% van ons nationale inkomen uit aan defensie en 0.7% aan de allerarmsten wereldwijd.

Nederland van het slot

Het is onaanvaardbaar dat ons land vastloopt in het stikstofmoeras, op het volle stroomnet en op weg en spoor. Wij durven beslissingen te nemen: investeren in de toekomst, schadelijke uitstoot terugdringen en wetten maken die echt werken.

Wij vereenvoudigen:

De financiële ondersteuning van gezinnen

Wij vinden het niet acceptabel dat er kinderen in armoede opgroeien. Gezinnen moeten kunnen rekenen op voldoende en eenvoudige financiële steun. In plaats van de huidige kinderbijslag en kindgebonden budget, komt er voor elk kind € 4.500 euro per jaar beschikbaar. Het verlagen van kinderarmoede wordt een wettelijk doel.

De ingewikkelde belastingen, toeslagen en sociale zekerheid

De wirwar van toeslagen vervangen we door een eenvoudige belastingkorting. Zo blijft gegarandeerd dat de eerste €30.000 die iemand per jaar verdient belastingvrij is, en verdwijnt de onzekerheid over terugvorderingen.

Voor ondernemers en vrijwilligers

We snijden stevig in de bureaucratie, zodat bedrijven, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers zich kunnen richten op hun doelen. De overheid gaat haar eigen complexiteit te lijf door elk jaar opnieuw vereenvoudigingen door te voeren. Minder regels, meer zekerheid.

Wij normeren:

Dienstplicht: iedereen draagt bij

Het wordt normaal dat iedere Nederlander zich een periode inzet voor de gemeenschap. Jongeren vervullen een maatschappelijke of militaire dienstplicht en kiezen daarbij, vanuit hun motivatie, voor de krijgsmacht of voor een rol elders in de samenleving.

Elk leven telt

Steeds meer jongeren onder de dertig vragen om euthanasie en dat baart ons grote zorgen. Zij verdienen betere zorg en begeleiding. Daarom bereiden we het palliatieve zorgaanbod voor psychiatrische patiënten uit en zorgen we dat de GGZ recht doet aan hun vaak ernstige zorgvraag. Totdat dit goed geregeld is, wordt euthanasie bij ernstig psychisch lijden voor jongeren onder de dertig stopgezet.

Recht op reparatie

Producten worden duurzaam en repareerbaar en dat wordt de norm. We moeten terug naar de situatie dat spullen (levens)lang meegaan. Niet-repareerbare gebruiksproducenten worden geweerd en fabrikanten moeten tot tien jaar verplicht reserveonderdelen aanhouden en hierbij service bieden.

Bekijk ons hele verkiezingsprogramma op christenunie.nl/verkiezingsprogramma.
Het is ook als samenvatting en in verschillende talen beschikbaar.

VERKIEZINGSPROGRAMMA UITGELICHT

‘Thuis geven, dat is mijn missie’

"Figuurlijk, want wij als ChristenUnie-kandidaten laten ons niet leiden door de hardste schreeuwers, maar willen juist luisteren naar de zachte stemmen in onze samenleving. En letterlijk, want het aantal vooral jongere woningzoekenden is onacceptabel groot.

Bijna dagelijks spreek ik ze. Alleenstaande jongeren. Dringend op zoek naar een goed te betalen eerste huisje. Geen grote wensen, geen hoge eisen, maar gewoon een eigen plekje onder de zon. Waar het tweeverdieners meestal nog wel lukt een huis te kopen, daar is het voor alleenstaanden en alleenverdieners bijna onmogelijk geworden. Zij zijn het kind van de rekening van de woningnood. Woningnood die voor het steeds grotere aantal daklozen inmiddels een heuse wooncrisis is.

Ondertussen, als je al langere tijd in een koopwoning of sociale

huurwoning woont, merk je weinig van deze wooncrisis. Sterker, doordat je huis meer waard is geworden, betaal je minder hypotheekrente dan voorheen. Terwijl de ontwikkeling van de woningmarkt voor de één een ongedachte crisis is, is het voor de ander een onverwachte boost van zijn of haar welvaart.

De ChristenUnie legt zich niet neer bij deze toenemende woningnood en ongelijkheid. Wij **pakken** deze **aan** door meer te investeren in betaalbare huizen, meer plekken aan te wijzen waar veel huizen kunnen worden gebouwd en 'harder' te plannen om nu eens echt 100.000 huizen per jaar te gaan bouwen.

Wij **vereenvoudigen** de procedures en willen minder bezwaren tegen bouwprojecten, zodat we veel sneller gaan bouwen. De hardste schreeuwers die bezwaar aantekenen tegen een woningbouwproject overstemmen nu maar al te vaak de zachte stem van

de woningzoekenden. We vereenvoudigen ook de belastingen en toeslagen zo dat het op den duur niet meer uitmaakt of je koopt of huurt, in een studio of in een studentenkamer woont.

Wij **normeren**. Want we vinden het niet normaal dat goede huizen leeg blijven staan. We vinden het niet normaal dat mensen in de bijstand die samen een dak delen worden afgestraft, dus we schaffen de kostendelersnorm af. En we vinden het niet normaal dat de verschillen tussen dorpen, steden en wijken steeds groter worden. Huizen bouwen is immers gemeenschappen bouwen. Dat betekent niet alleen meer ruimte om elkaar te ontmoeten, maar ook dat elk dorp de ruimte krijgt om te bouwen voor zijn jongeren en ouderen. Dat gemeenten voor iedereen van arm tot rijk bouwen en de huisvesting van de minder bedeelden niet overlaten aan hun buurgemeente. Zo staan we op voor het goede. Alleen zo geven we echt thuis!"

VERKIEZINGSPROGRAMMA UITGELICHT

‘Oog hebben voor relaties’

‘Maar laat het recht als water golven, en gerechtigheid als een immer vloeiende beek’ (Amos 5:24).

"Die woorden van de profeet Amos raken mij diep. Ze herinneren mij eraan dat politiek geen spel is, maar een roeping om recht te doen, juist voor hen die dat het hardst nodig hebben.

Sinds 2021 mag ik als lid van de Tweede Kamer namens de ChristenUnie opkomen voor recht. Ik geloof dat mensen het best tot hun recht komen in een stabiel en liefdevol gezin. Daar ligt de basis voor wie we zijn, voor hoe we met elkaar omgaan en voor onze toekomst. Maar ik zie ook de gebrokenheid die er kan zijn: financiële stress, relatieproblemen

of scheidingen die diepe sporen trekken, vooral bij kinderen. Dat raakt me, omdat ik weet dat achter elke statistiek een echt gezin schuilt. Het is mijn drijfveer om alles op alles te zetten om gezinnen sterker te maken.

Een gezin kan pas opbloeien als er geen structurele stress is. Daarom diende ik moties in om het incassostelsel te hervormen, zodat mensen niet onnodig dieper in de schulden belanden. Om daarmee schuldenbeleid menselijker en effectiever te maken. Dit zijn geen technische details, maar stappen die gezinnen letterlijk lucht geven. Ons verkiezingsprogramma sluit daarbij aan: hogere kinderbijslag, bijna gratis

kinderopvang en een eerlijker belastingstelsel dat gezinnen ondersteunt in plaats van uitput.

Gezonde gezinnen vragen meer dan alleen financiële ruimte. We moeten oog hebben voor relaties en samenhang. Daarom wil ik de beweging maken van jeugdzorg naar gezinszorg: niet alleen het kind helpen, maar het hele gezin. Dat betekent vechtscheidingen tegengaan, relatietherapie vergoeden en investeren in opvoedondersteuning en gezonde buurten. Ik ben dankbaar voor het werk van Maarten van Ooijen, die als staatssecretaris veel heeft betekend voor deze koers. Want ik ben ervan overtuigd: sterke gezinnen maken een sterke samenleving."

NAAM Don Ceder | **WOONPLAATS** Amsterdam | **PLEK OP DE LIJST** 3

VERKIEZINGSPROGRAMMA UITGELICHT

'Sterke gemeenschappen en de regio'

"Samen met mijn vrouw Marieke en onze vier kinderen woon ik in Kloosterhaar. Naast mijn werk als wethouder in Hardenberg sta ik op plek vier van de landelijke lijst van de ChristenUnie. Mijn wortels liggen diep in het platteland: de boerderij waar we nu wonen werd ooit gesticht door mijn opa en later voortgezet door mijn vader. Elke dag ervaar ik de uitdagingen van het platteland, de druk op boeren, het belang van voedselzekerheid en de noodzaak om natuur en biodiversiteit in balans te houden.

Sterke gemeenschappen en regio's, dat heeft mijn hart. Het is overduidelijk dat de kracht van gemeenschappen en regio's door de decennia heen is uitgehold, mede door toedoen van overheid en politiek. De overheid heeft taken overgenomen en de politiek heeft veel beloofd, zonder deze beloftes altijd waar te maken. Dit heeft geleid tot een gevoel dat

politieke oplossingen vaak bedacht worden voor problemen die de gemeenschappen zelf niet eens zo ervaren.

Werken aan sterke gemeenschappen spreekt mij daarom aan. Veel uitdagingen, zoals jeugdzorg, migratie of transities in het bedrijfsleven, kunnen simpelweg niet opgelost worden zonder de gemeenschappen hierbij centraal te stellen. De overheid moet zich veel meer als partner van de gemeenschap opstellen, zowel richting de inwoners als de ondernemers. Dit vraagt om een hele andere rol van de overheid: een meer bescheiden en dienstbare rol.

De ChristenUnie wil dat de overheid gemeenschappen faciliteert, zodat zij weer krachtig kunnen functioneren. Dat kan door voorzieningen in wijken, buurten en dorpen financieel te ondersteunen, te investeren in goede bereikbaarheid en een hoog

voorzieningenniveau en door ruimte te creëren voor wonen en ondernemen. Begrippen als 'Ubuntu' (ik ben omdat wij zijn) en 'It takes a village to raise a child' (het kost een heel dorp om een kind op te voeden) zijn typerend voor mij en hebben een diepe betekenis. Ze benadrukken de gezamenlijke verantwoordelijkheid binnen de samenleving en de bereidheid van mensen om hieraan bij te dragen.

In mijn eigen regio, die bekendstaat om het 'Noaberschap', zie ik hoe politieke onrust zorgt voor vermoeidheid en zelfs afkeer. Dat ondermijnt de 'noaberkracht' en het samen leven. De ChristenUnie wil dit herstellen door gemeenschappen weer centraal te zetten. Hun stem versterken en de overheid laten aansluiten bij wat lokaal nodig is, in plaats van bovenaf bepalen wat goed zou zijn. Alleen zo bouwen we aan een samenleving waarin we echt omzien naar elkaar."

NAAM Alwin te Rietstap | **WOONPLAATS** Kloosterhaar | **PLEK OP DE LIJST** 4

VERKIEZINGSPROGRAMMA UITGELICHT

'Hart voor de zorg'

"Waar zijn we zonder zorgmedewerkers? Ik wil er voor hen zijn en hen een stem geven. In de zorg werken mensen, die zich met hart en ziel inzetten voor hun patiënten. Maar door de toenemende personeelstekorten neemt de werkdruk alleen maar toe. De ChristenUnie wil een bondgenoot zijn van deze harde werkers. Zorgmedewerkers moeten zich kunnen focussen op zorgtaken. We doen concrete voorstellen om de bureaucratie terug te dringen. We zijn voor minder (goedbedoelde, maar administratie-verslindende) kwaliteitskaders en voor

het afschaffen van de zorgzwaartepakketten in de ouderenzorg. Dit zorgt voor allerlei extra administratie om te komen tot (her)indicaties.

Naast een bondgenoot van de professionals hebben we ook oog voor de patiënten. De ChristenUnie heeft, vanuit onze waarden en onze visie op de samenleving, goede voorstellen voor de toekomst van de zorg. Meer geclusterde woningen voor ouderen, een eerlijker belastingstelsel waardoor er meer ruimte komt voor zorgtaken en betere verlofregelingen zodat werken en zorgen beter

gecombineerd kan worden. We stellen een halvering van de zorgpremie voor, waarvan vooral lagere inkomens profiteren. Kortom geen loze beloften of holle kreten, maar werkbare en realistische oplossingen.

Voordat ik wethouder werd heb ik jarenlang in de zorg gewerkt. In de ouderenzorg als ergotherapeut en later als beleidsmedewerker en manager bij het Leger des Heils. De zorg heeft mijn hart. En daarom ben ik blij dat de zorg bij de ChristenUnie in goede handen is!"

NAAM Joëlle Gooijer | **WOONPLAATS** Delft | **PLEK OP DE LIJST** 5

Hoe houd jij alle ballen in de lucht?

En wat als dat even niet lukt?

Vraag gratis Het Ballenboekje van CGMV aan, en laat je helpen meer balans en rust in je leven te vinden.

www.cgm.nl/ballenboekje

Het Ballenboekje
30 dagen over alle ballen
in de lucht houden (of er
eentje laten vallen).
Eerste druk:
augustus 2025

Gratis

Hanzelaan 344, Zwolle
038 425 43 79
info@cgm.nl
www.cgm.nl

cgm

'Spreek voor wie niet voor zichzelf kan spreken'

IN GESPREK MET JONGE
KANDIDAAT WOUTER DE REUS

TEKST Janno Kamphorst

Op zijn 25e heeft Wouter de Reus al een tas aan ervaringen. Hij is docent, examensecretaris, raadslid, fractievoorzitter én vader van twee jonge kinderen. Hij staat daarnaast als nummer 8 als jonge kandidaat op de kieslijst. In dit gesprek vertelt hij over zijn drijfveren, zijn politieke pad en de uitdagingen die hij ziet voor zijn partij, de ChristenUnie. 'We moeten onze boodschap vereenvoudigen.'

Wie is Wouter de Reus en wat doe je?

'Tijdens de verkiezingen word ik 26. In het dagelijks leven werk ik als docent en examensecretaris op het vmbo-basis/kader in Naaldwijk. Als examensecretaris zorg ik dat examens klaarstaan, maar ook dat elke leerling de kans krijgt examen te doen. Vaak kom ik in contact met leerlingen die extra problemen hebben. Je ziet dan van dichtbij welke maatschappelijke en persoonlijke obstakels er zijn. Dat geeft me motivatie: je ziet de mens achter de cijfers. Naast mijn werk ben ik al sinds mijn achttiende actief in de gemeenteraad van Vlaardingen en ben nu fractievoorzitter van de ChristenUnie-SGP.'

Wat maakt raadswerk leuk?

'Het mooiste is natuurlijk om successen te boeken: ideeën die je bedenkt en die dan werkelijkheid worden. Maar vooral dat je het verschil kunt maken voor mensen die zelf geen stem hebben. Soms werk je aan droge beleidsstukken, maar er zijn ook dossiers die er écht toe doen. Zo zijn wij in Vlaardingen nummer drie in het uitdelen van boetes aan daklozen in Nederland, zelfs meer dan Rotterdam. Dat vond ik onacceptabel. Het is

gelukt om, na vier jaar lobbyen en overtuigen, een winteropvang voor dak- en thuislozen te realiseren. Daar ben ik trots op.'

Heb jij ook een levensmotto?

'Mijn politieke drijfveer is Spreuken 31: 8. Daar staat dat je moet opkomen voor wie weerloos is en moet spreken voor hen die niet voor zichzelf kunnen spreken. Een collega in de raad zei eens tegen me: 'Jij bent iemand die opkomt voor mensen aan wie onrecht wordt aangedaan.' Dat klopt, daar ligt mijn focus.'

Hoe kwam je al zo vroeg bij de ChristenUnie?

'Op de middelbare school had ik een mentor die politiek actief was. Zij organiseerde reizen naar het Europees Parlement en een jongerenparlement. Ik deed mee, vond het geweldig en samen met vrienden, die bij verschillende partijen actief werden, raakte ik geïnspireerd. Toen ik 16 was, dacht ik: 'Het kan in Vlaardingen beter, dus laat ik me ermee bemoeien'. Ik wilde me aansluiten bij een landelijke christelijke partij. Toen ik Gert-Jan Segers en Joël Voordewind aan het werk zag, wist ik: hier hoor ik. Christus-gedreven politiek, met een kleine maar

diverse fractie. Op mijn zestiende werd ik lokaal actief, op mijn achttiende stond ik op plek drie van de lijst en kwam ik in de raad.'

Heb jij een boodschap aan andere jongeren die nadenken over politiek?

'Jongeren horen vaak: 'Je snapt het nog niet.' Maar ze weten vaak heel goed wat er speelt in ons leven en hoe het beter kan. Hoe willen we dat onze jeugd opgroeit in een tijd waarin velen het leven zinloos vinden en worstelen met diepe problemen? Wat is het leven ons waard? Spreek je uit, bemoei je ermee ook al maak je fouten. Het beleid van nu bepaalt onze toekomst. Waarom zouden wij daar geen invloed op hebben?'

Wat is de uitdaging voor de ChristenUnie?

'We hebben een prachtig genuanceerd verhaal. Maar we zijn vooral een partij van hoogopgeleiden. De vraag is: landt onze boodschap wel bij praktisch opgeleiden, bij de ouders van mijn leerlingen? We moeten onze boodschap vereenvoudigen en de taal van de praktijk spreken. Als de basis niet begrepen wordt, helpen details niet. Bij politiek werkt het net zo: leg niet alleen het hele belastingplan uit, maar zeg: 'Je hoeft minder formulieren in te vullen en je houdt maandelijks vijftig euro extra over.' Dat is de kern. Daár hebben mensen behoefte aan.'

De tuin van de rechtsstaat heeft onderhoud nodig

GROENLEZING DOOR
MIRJAM BIKKER

'Een overheid die beschermt wat kwetsbaar is, begrenst wat machtig is en betrouwbaar is in haar eigen optreden: het klinkt prachtig, maar is niet vanzelfsprekend. Door het toeslagenschandaal en de afhandeling van de mijnbouwschade in Groningen zijn de grondrechten van burgers geschonden en is de rechtsstaat onder druk komen te staan. De Nederlandse rechtsstaat is door de eeuwen heen gevormd en voor alles wat zulke oude papieren heeft, geldt dat het makkelijker kapot te krijgen is dan hersteld kan worden. De tuin van de rechtsstaat heeft onderhoud nodig, zodat ook de kwetsbare planten kunnen gedijen.

Er is dus werk aan de winkel. En er staat iets op het spel. Met een mensbeeld waarin alle mensen deugen heb je geen rechtsstaat nodig. Maar als je erkent dat de bescherming van menselijke waardigheid geen vanzelfsprekendheid is, is het belangrijk dat er kaders zijn. Vanuit de erkenning van het kwaad, volgt de noodzaak van het recht. Dat recht omvat niet alleen de verplichting tot het bestrijden van flagrant onrecht, maar ook een positieve verplichting tot sociale gerechtigheid, zodat iedereen in zijn of haar bestaan kan voorzien. De kaders van de rechtsstaat moeten daarom voorzien in de bescherming tegen en door de overheid van zowel de persoonlijke levenssfeer als maatschappelijke vrijheid.

In de Tweede Kamer spreken we regelmatig over rechtsstatelijke vernieuwingen. Hoewel vernieuwingen een onderdeel kunnen zijn van de herstelwerkzaamheden die nodig zijn, zie ik een belangrijker antwoord, namelijk een pleidooi voor recht en gerechtigheid in de praktijk. Het is mijn overtuiging dat het christelijk politieke denken over gerechtigheid als norm voor politiek en overheid de problemen van onze tijd bloot kan leggen. Ik ben er ook van overtuigd dat het de bezieling geeft om te doen wat nodig is om onze verwaarloosde rechtsstaat te herstellen.

Van christelijke politici mag u verwachten dat zij niet meedinen op golven van onbehagen. Zij moeten waakzaam en nuchter zijn, zoals de apostel Petrus schrijft. Dat betekent dat we ons niet laten regeren door angst, maar de rug recht houden als de onvrede wordt afgereageerd op minderheden of als er grondrechten op het spel worden gezet. Wij zullen rechtvaardigheid en gerechtigheid blijven uitdragen als de basale norm voor overheidsop treden. Zodat de overheid thuis geeft voor mensen in de knel en recht doet aan slachtoffers van onrecht. Geen gemakzucht, geen pragmatisme, maar principiële rechtsstatelijkheid. Zo proberen we een tuin te creëren waarin recht en vrede heersen."

A woman with glasses and a light blue shirt stands at an ornate wooden podium, addressing an audience. The setting is a church with dark wood paneling and a potted plant on a shelf behind her. The audience is seen from behind in the foreground.

*‘Met een
mensbeeld
waarin
alle mensen
deugen
heb je geen
rechtsstaat
nodig.’*

Op vrijdag 5 september hield Mirjam Bikker de jaarlijkse Groenlezing van het Wetenschappelijk Instituut. Benieuwd naar de concrete mogelijkheden die Mirjam ziet om de rechtsstaat te herstellen? U kunt de lezing terugkijken of bestellen door de QR-code te scannen.

Een tijd om te luisteren, te bouwen en te dienen

Ik scroll door mijn tijdlijn en hoor Mirjam Bikker zeggen: "Wat heeft ons land het nodig dat het meer gaat over hoop in plaats van verdeeldheid. Dat het minder gaat over afbreken en juist over opbouwen. En dat we kiezen voor dienen in plaats van schreeuwen." Ik denk: amen!

In een podcast kreeg ik de vraag naar een tip voor andere leiders. Mijn eerste gedachte: goed luisteren. Een open deur natuurlijk, maar dat wil niet zeggen dat we het goed kunnen. Luisteren om de ander te begrijpen en niet om in discussie te gaan, vind ik ontzettend moeilijk. Ik wil graag vertellen wat er in mijn hoofd omgaat en ik ben niet objectief. Ik ben bevooroordeeld door mijn eigen achtergrond, mijn privileges, mijn christen-zijn, hoe en waar ik opgroeide.

Op dit moment zie ik vaak dat mensen in hun loopgraaf kruipen en de ander onschadelijk proberen te maken door afstand te nemen. Een andere groep lijkt verlamd te raken en houdt zich buiten de discussie.

Er is een derde weg nodig: die van hoop, vertrouwen en elkaar zien

Als het lukt om echt te luisteren, kun je ook begrijpen en verbinden. Dat maakt de uitkomst niet makkelijker, want dan blijkt de werkelijkheid niet zwart of wit te zijn. Dan kan het zijn dat beide partijen – vanuit hun eigen perspectief – een punt hebben, maar dat het moeilijk is om die punten samen te brengen. Dus is er een derde weg nodig. Die van hoop, vertrouwen, liefde en elkaar zien. Moedig in het midden blijven staan, tegen de stroom van deze tijd in. Positief blijven, het goede zoeken in de ander en er op die manier voor zorgen dat juist de meest kwetsbaren niet tussen wal en schip vallen.

Tegen de stroom in zwemmen is vermoeiend. Het lukt alleen als je zelf je identiteit, je wijsheid en je vreugde uit God haalt. Maar het is ontzettend nodig in deze tijd. Alleen zo kunnen we opstaan voor recht, hier in Nederland en verder weg.

Nienke Westerbeek
Directeur Compassion Nederland

Compassion helpt 2,4 miljoen kinderen en hun gezinnen in 29 landen door samen te werken met meer dan 9.000 lokale kerken. We geloven in langetermijnontwikkeling. Daarom werken we met moeders en hun baby's, kinderen en jongeren. Als kinderen zich gezond ontwikkelen, zijn ze als volwassene in staat om een verandering teweeg te brengen in hun directe omgeving. We doen ons werk vanuit ons geloof in Jezus.

Zitten of opstaan

“Wie alleen maar opstaat voor zichzelf, die mag weer gaan zitten,” hoorde ik Karin Bloemen vorig jaar zingen bij het programma Beste Zangers van de AVROTROS. Ik bleef hangen. Normaal gesproken ben ik geen kijker van dit programma. De overdaad aan over en weer gemaakte complimenten staat me soms wat tegen. Maar in een tv-landschap waarin kijkcijfers vooral programma's belonen met duidelijke winnaars en verliezers, is het ergens ook wel een verademing. Deze aflevering was gewijd aan het oeuvre van de zanger Matthijn Buwalda, in christelijk Nederland welbekend. Het raakte mij dat hij vrijmoedig rekenschap gaf van zijn christen-zijn.

Net als één van de andere deelnemers, de 21-jarige Claude die Nederland bij het songfestival vertegenwoordigde. In zijn nummers wisselt hij met speels gemak tussen Nederlands en Frans en weeft ze in een prachtige harmonie door elkaar heen. Hij kwam in 2013 samen met zijn drie broers en drie zussen als vluchteling naar Nederland vanuit Congo, nadat zijn moeder hen al vooruit was gegaan. Zijn levensverhaal geeft het nummer van Buwalda een diepere betekenis en politieke urgentie. Voor wie staan we op in de politiek, of blijven we liever zitten? Als we niet opstaan voor onszelf, voor wie dan wel? We hebben burgers en politici nodig die opstaan voor gezinnen zoals dat van Claude. Partijen die het “strengste asielbeleid ooit” willen invoeren mogen snel weer gaan zitten.

De Bijbel roept ons om op staan voor vrede en voor recht. En daarbij in het bijzonder oog te hebben voor de vreemdeling, wees en arme. Niet alleen in een muziekprogramma bij een van oudsher liberale omroep, ook in de politiek mogen we met onbevangen opgewektheid en zachtmoedigheid een christelijk geluid laten horen. We hoeven niet bij de pakken neer te zitten. We mogen opstaan in de kracht en de navolging van de Opgestane.

Trineke Palm

Directeur Groen van Prinsterer-stichting,
Wetenschappelijk Instituut ChristenUnie

Deze column is een bewerking van de column ‘Ga maar weer zitten’ die eerder verscheen in Groen (2024 #3), het tijdschrift van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie.

*Deze is voor de zwijgers
Voor de mond dicht mensen
Met weinig te bewijzen
Ga eens bij ze kijken*

*Deze is voor de dweilers
Met de kraan ver open
Ze weten niet van wijken
Van die eigenwijzen*

*Wie alleen maar
opstaat voor zichzelf
Die mag weer gaan zitten
Ja, wie alleen maar
opstaat voor zichzelf
Ga alsjeblieft weer zitten
Je staat in de weg van
wie er moeten winnen
Van die ongeziene
helden en heldinnen*

*Deze is voor de kleinen
Zij die aan het eind
De grootsten zullen blijken
Laat je niet misleiden*

*Deze is voor de strijders
Voor de niet loslaters
Die talkshowtafels mijden
Maar wel geschiedenis schrijven*

*Voor alle winnaars zonder erelijst
Voor alle redders zonder namen
De goede mensen
zijn de meerderheid
Verstoep in het alledaagse*

—
VOOR DE ZWIJGERS
Matthijn Buwalda

‘We moeten wegblijven van het populisme’

IN GESPREK MET
BESTUURSVOORZITTER
MARCO VERMIN

TEKST Mees Hess | FOTOGRAFIE Nienke van Denderen

Wie is Marco Vermin? Wat is uw achtergrond, en wat beweegt u persoonlijk en geestelijk?

‘Ik ben Marco Vermin, zoon van een katholieke bakker, opgegroeid in een gezin van zes kinderen. Ik ben een echte laatbloeiër: begonnen op de mavo, via avondstudies doorgegroeid naar het vwo, hbo en uiteindelijk universiteit – fiscaal recht en economie. Later volgde ook nog andere opleidingen waaronder een hbo-opleiding theologie.

Ik heb gewerkt als benzinepomphouder, jarenlang bij de Belastingdienst en vervolgens was ik ruim negen jaar directeur bij Stichting Gave, een zendingsorganisatie voor vluchtelingen. Daar ontmoette ik mijn vrouw; samen hebben we drie kinderen gekregen.

Op mijn 34e ben ik tot geloof gekomen. Ik had een radicale ontmoeting met Jezus. Hij stelde me voor de keuze: terug naar mijn oude leven vol bewijsdrang, uiterlijk vertoon en leegte, of 100% Hem volgen. Ik koos het laatste. Dat betekende ook dat ik mijn zonden onder ogen moest zien en dingen recht moest zetten. Vanaf dat moment veranderde mijn leven fundamenteel. Johannes 15:5–8 werd mijn leidraad: “Ik ben de wijnstok, u de ranken. Wie in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen.” Dat is waar het leven voor mij om draait: vrucht dragen.’

Wat trok u ertoe om voorzitter te worden van de ChristenUnie?

‘De ChristenUnie ligt mij na aan het hart vanwege haar grondslag en beginselverklaring. Het gaat om het Koninkrijk van Jezus en hoe we christelijke waarden vertalen naar politieke daadkracht. Daarbij kende ik al mensen zoals Arie Slob en Gert-Jan Segers via Stichting Gave, en later heb ik uitgebreid kennisgemaakt met Mirjam Bikker. Wat me raakte is dat velen binnen de partij echt leven wat ze geloven. Dat maakt me enthousiast. Bovendien zit leidinggeven in mijn natuur – ik vind het mooi om richting te geven aan een beweging.’

Wat ziet u als de belangrijkste taak van een partijvoorzitter in deze tijd?

‘Een partijvoorzitter moet visie bieden, een koers durven uitzetten en de partij verbinden rond die koers. Je moet voorkomen dat je verzandt in randzaken, hoe belangrijk die op zichzelf soms ook lijken. Het gaat erom dat we bouwen aan vertrouwen in elkaar, in de politiek, in de samenleving.’

Wat is die visie? Waar hoopt u dat de ChristenUnie als beweging naartoe groeit de komende jaren?

‘Ik hoop dat we als beweging bijdragen aan een samenleving die weer echt werkt. Waar mensen verbonden zijn met elkaar, waar jongeren richting krijgen en lokale gemeenschappen bloeien. We moeten het individualisme doorbreken.

Daarnaast geloof ik in een economie die gericht is op rentmeesterschap: circulair ondernemen en duurzaam denken. Dat we het klimaat niet langer zien als een bedreiging, maar als kans voor innovatie. Ook geloof ik in een overheid die weer ruimte krijgt voor maatwerk, voor lokale oplossingen. Geen technocratie, geen populisme, maar een betrokken en rechtvaardige overheid die vrede zoekt.'

Wat staat er volgens u op het spel bij de komende verkiezingen?

'Of het midden weer de ruimte krijgt. We moeten wegblijven van het populisme – hoe aantrekkelijk dat soms klinkt. We hebben partijen nodig die willen bouwen, met een lange adem en oog voor het geheel. De ChristenUnie wil daar onderdeel van zijn, met een eerlijk verhaal en betrouwbare mensen. We zijn geen one-issuepartij, maar staan voor het geheel van de samenleving.'

Welke rol kan de ChristenUnie spelen in een tijd van polarisatie en onzekerheid?

'We kunnen een partij zijn die verbindt, met mensen die opstaan voor wat goed is. Geen holle kreten, maar betrouwbare keuzes en standpunten. Dat vraagt moed, maar ook stabiliteit. We zijn geen modieuze partij, maar een partij die vanuit diepe overtuiging wil bijdragen aan een beter Nederland.'

Wat zou u onze leden willen meegeven in aanloop naar de verkiezingen?

'Het navolgen van Jezus heeft mensen altijd naar maatschappelijke fronten geleid die er heel erg toe doen. Groen van Prinsterer die streed tegen slavernij en voor vrijheid van onderwijs. Kuyper die de sociale kwestie

'Wat me raakte is dat velen binnen de partij echt leven wat ze geloven'

en dus de eerlijke beloning van de arbeider centraal stelde. Bonhoeffer die opstond tegen het totalitaire naziregime. Martin Luther King die in hele spannende tijden profetisch sprak over zijn geloof dat alle mensen zijn geschapen naar Gods beeld. Het is belangrijk dat we samen met onze leiders en leden nagaan waar God ons nu toe roept. Ik noemde al de strijd tegen het individualisme. Maar recent hebben we gestaan aan het front van de strijd tegen antisemitisme, mensenhandel, tegen miskenning van ouderen ('De Waardig ouder worden-campagne'). Het komt er nu ook op aan dat we mét God middenin deze wereld gaan staan.

Focus je daarbij op waar we als ChristenUnie echt impact kunnen maken. Verlies je niet in details of thema's die vooral verhitte discussies opleveren. Laten we ons hart volgen in de dingen die ertoe doen en trouw blijven aan onze kern. We hoeven ons niet te onderscheiden door tegen anderen in te gaan, maar juist door onze eigenheid zichtbaar te maken. Laat het duidelijk zijn waar we voor staan. Juist als ChristenUnie, een vereniging van christenen, moeten we laten zien dat wij in staat zijn om over onze verschillen van meningen, opvattingen en gezichtspunten heen te stappen om ons te verenigen achter het opstaan voor het goede. Achter Hem aan.

Euthanasie biedt geen hoop, maar dooft het licht

Kom daarom samen met de NPV op vóór het leven

Anne is 34 en draagt al jaren de last van een onzichtbare strijd. Haar wereld is klein geworden: dagen die zich leeg en eindeloos herhalen, deprimerende gedachten die haar niet met rust laten. Rust, therapie, medicatie – ze heeft alles geprobeerd. Hulpverleners kwamen en gingen. Toch voelt het alsof ze, beetje bij beetje, verdwijnt in een mist van doffe wanhoop. Hoe lang kan ze dit nog volhouden?

Anne is helaas niet de enige. Duizenden vrouwen en mannen in Nederland leveren dit gevecht. Er zijn steeds meer mensen die de dood dan als een 'barmhartige oplossing' zien. Steeds meer jonge mensen vragen om euthanasie. Maar euthanasie is geen zorg. Euthanasie helpt niet, maar breekt af. Euthanasie biedt geen hoop, maar dooft het licht. Het is zelfs bedreigend als euthanasie een keuze wordt. Mirjam Bikker noemt

het terecht een 'duwtje naar de dood'. En als we ons niet verzetten, wordt het een doodgewone praktijk. Ook bij jonge mensen.

Bescherming van het leven

In onze samenleving staat de beschermwaardigheid van het leven steeds meer onder druk – en niet alleen rond het levenseinde. De NPV komt daarom op voor het leven. We geloven dat elk mens waardevol is en bescherming verdient. Of het nu gaat om ongeboren kinderen, mensen die psychisch lijden of iemand die aan het einde van het leven is gekomen. Dát is barmhartig!

In de media, bij politici en in de samenleving roept de NPV op om de waarde van het leven te respecteren. De NPV pleit voor wetgeving die het leven respecteert. Denk daarbij ook aan thema's als abortus, gender en het

kweken van embryo's. Daarnaast biedt NPV-Thuishulp liefdevolle nabijheid, verbindend contact en praktische ondersteuning bij mensen thuis, ook bij het sterven.

*Dat kan de NPV niet alleen. Ondersteun daarom de uitgestoken hand van de NPV naar het leven: **word lid van de NPV of doneer.***

Alvast bedankt!

Heeft u zelf een lastig dilemma rond uw gezondheid? Voor uw persoonlijke medisch-ethische vragen staan de medewerkers van de NPV-Advieslijn voor u klaar. npvzorg.nl/advieslijn

2 manieren om de campagne te ondersteunen

#1 BID MEE

We bidden voor ons land, voor onze volksvertegenwoordigers, voor onze partij en voor actuele thema's waarvoor gebed nodig is. We leggen de plannen en keuzes van de ChristenUnie in Gods handen, in het vertrouwen dat Hij ons leidt.

Meld je aan om mee te bidden, bijvoorbeeld door je aan te melden voor de maandelijkse gebedsbrief met concrete gebedspunten. In oktober komt de gebedsbrief van de hand van Jurjen ten Brinke, onze campagnepastor en lijstduwer. Benieuwd naar deze gebedsbrief? Meld je aan via onderstaande link.

| christenunie.nl/gebed

#2 GEEF EEN GIFT

Naast gebed hebben we ook praktische middelen nodig. Een campagne voeren kost geld, veel geld: voor het maken van campagnemateriaal, het organiseren van bijeenkomsten, het ondersteunen van vrijwilligers en het zichtbaar zijn in heel Nederland. Jouw gift maakt het mogelijk dat op zoveel mogelijk plekken zichtbaar zijn, dat we onze kandidaten goed kunnen voorbereiden en dat we mensen persoonlijk kunnen ontmoeten met ons verhaal. Samen zorgen we ervoor dat de ChristenUnie een sterke en herkenbare stem heeft in de verkiezingen en straks in de Tweede Kamer.

| christenunie.nl/geven

Ontdek onze nieuwe website – ons verhaal, jouw plek

De ChristenUnie heeft een vernieuwde website waar alles samenkomt: ons verhaal, onze missie en onze mensen. Je vindt er het laatste nieuws, actuele video's en ons aanbod aan opleidingen en trainingen. Of je nu wilt lezen, kijken, leren of zelf actief worden – dit is dé plek om te ontdekken, geïnspireerd te raken en mee te doen.

Neem een kijkje en laat je verrassen. | christenunie.nl

Nieuwe gezichten bij de ChristenUnie

NAAM

Pieter J. Lalleman

LEEFTIJD

65 jaar

WOONPLAATS

Zwolle

‘Soms mis ik die voorzichtigheid bij de ChristenUnie’

‘Mijn naam is Pieter J. Lalleman, 65 jaar en ik woon in Zwolle. Ik ben Baptist en academicus. Ik schrijf boeken over de Bijbel voor een breed publiek. Na 25 jaar in het buitenland, in Engeland om precies te zijn, ben ik dit voorjaar teruggekeerd naar Nederland. In die jaren volgde ik de Nederlandse politiek via de NOS en het ND. Met afschuw zag ik de verrechtsing en de groeiende kloof tussen arm en rijk. In Engeland is die kloof nog groter, maar dat maakt het hier niet minder zorgelijk.

Politiek boeit mij al sinds mijn jeugd. De bekende theoloog A.A. van Ruler zei ooit: “Politiek is een heilige zaak.” Daar ben ik het mee eens. Ik vind dat volgelingen van Jezus zich maatschappelijk en politiek moeten inzetten, net zoals ze lid zijn van een kerk en hun geloof uitdragen. Daarom ben ik opnieuw lid geworden van de ChristenUnie, om de goede krachten in ons land te steunen. Zelf ben ik niet geschikt voor de actieve politiek. Misschien vinden mensen mij te oud. Maar belangrijker: ik druk me schriftelijk

veel beter uit dan mondeling. In een debat heb ik geen snel weerwoord en pas achteraf bedenk ik wat ik had kunnen zeggen.

Christelijke politiek is lastig. Wie de naam van God gebruikt in de politiek, moet dat heel voorzichtig doen. Toch vind ik het beter om iets te zeggen en te doen, dan om te zwijgen. Soms mis ik die voorzichtigheid, ook bij de ChristenUnie.

Het grootste probleem in Nederland is, naar mijn idee, dat veel mensen immigratie als hét grote probleem zien. Er zijn echter veel belangrijker zaken. Het baart mij zorgen dat het klimaatprobleem niet beter wordt aangepakt. We leven alsof alles voor altijd zo blijft, maar we teren in op de toekomst van onze kleinkinderen.

Het belangrijkste punt wat ik zou maken als ChristenUnie: migratie is een klein probleem. Met een beter en sneller onderscheid tussen echte vluchtelingen en gelukszoekers kan veel worden opgelost.’

De ChristenUnie is een beweging van mensen. Vanuit allerlei achtergronden sluiten nieuwe leden zich aan, ieder met hun eigen verhaal, motivatie en overtuiging. In deze reeks stellen we een aantal van hen graag aan u voor. Vandaag maken we kennis met Catharina, Jeroen en Pieter. Waarom zou je in deze tijd lid worden?

‘We zijn geen heilige boontjes’

‘Ik ben Catharina Mandjes, 58 jaar, en ik woon in Alkmaar-Oudorp. Ons dorp heeft nog echt een dorpskarakter, iets wat ik erg waardeer. Ik ben moeder van twee volwassen dochters en trotse oma van drie kleinkinderen. Mijn eerste man is op jonge leeftijd overleden. Later ben ik opnieuw getrouwd, maar dat huwelijk heeft geen standgehouden. Nu woon ik samen met mijn hondje. Ik heb, vind ik zelf, een goed leven.

Betaald werk doe ik niet meer. Vorig jaar liep ik vast en besloot ik mijn talenten anders te gebruiken. Nu schrijf ik voor een plaatselijk blad, ben ik mentor van een jongen met een licht verstandelijke beperking en autisme, doe ik taken in de kerk, zorg ik voor honden, bezoek ik mensen en werk ik graag in mijn tuin. Kortom: mijn dagen zijn goed gevuld en ik voel me nuttig.

Politiek is voor mij niet iets waar ik altijd mee bezig ben geweest, maar naarmate je ouder wordt, merk je hoe groot de invloed ervan is op je dagelijks leven. Ik ben lid geworden van de ChristenUnie omdat ik ergens wil beginnen.

Landelijk zie ik ook meer belangstelling voor het geloof, ook onder jongeren, en dat vind ik belangrijk. Wat er in Israël en Gaza gebeurt, raakt me enorm. Ik denk dat christenen zich juist in zulke tijden moeten laten horen. Ik hoop dan ook dat de ChristenUnie zetels terugwint.

Mijn belangrijkste motivatie om lid te worden, is laten zien dat er christenen zijn die staan voor gezin, onderwijs en respectvol omgaan met elkaar. Zoals Mirjam Bikker dit zo mooi zei: laten we normaal met elkaar omgaan en respect tonen. Mijn stem is misschien klein, maar samen kunnen we de ChristenUnie sterker maken.

De grootste uitdaging voor christelijke politiek is volgens mij om te laten zien waar je voor staat, zonder dat mensen denken dat het alleen over geloof gaat. We zijn geen ‘heilige boontjes’. We staan voor waarden en normen, goed onderwijs, goede zorg en een eerlijk asielbeleid.’

NAAM

Catharina Mandjes

LEEFTIJD

58 jaar

WOONPLAATS

Alkmaar-Oudorp

'Ik geloof in mensen die blijven staan, waar anderen afhaken'

'Mijn naam is Jeroen Heederik (48). Ik ben sinds 2008 getrouwd met Natasja (41). We hebben twee lieve kinderen: Hosea (7) en Migdali (5). Als ik mezelf zou mogen omschrijven, dan zou ik stellen dat ik graag zoek naar wat klopt. Dat bijna niets in het leven vanzelfsprekend is. Ooit begon ik aan een studie rechten. Dit met het idee dat rechtvaardigheid een kwestie van regels en logica was. Toen ik via de journalistiek de werkelijkheid leerde kennen - grillig, gelaagd, vaak onbegrepen - verschoof mijn blik. Waarheidsvinding werd geen technische bezigheid, maar een levenshouding.

Uiteindelijk vond ik in het onderwijs de plek waar ik recht, taal en menselijkheid kon verbinden. Nu werk ik als docent Nederlands en schrijf ik in verloren uren aan een (autobiografisch) roman, vanuit het geloof dat woorden niet alleen wonden kunnen slaan, maar ook kunnen helen.

Ik geloof niet in perfecte systemen. Wel in mensen die de moeite nemen om te blijven staan waar anderen afhaken. Mijn eigen

weg was niet vanzelfsprekend. Maar daardoor weet ik juist hoe het voelt om zoekend te zijn. Hoe belangrijk het is dat iemand dan de tijd neemt om te luisteren, te begrijpen, soms even mee te denken. Dat is, denk ik, ook wat politiek zou moeten doen: geen afstand bewaren. Maar nabij zijn. Zeker als het gaat om jongeren, ouderen, kwetsbaren of stille twijfelaars.

De ChristenUnie is voor mij een partij die ruimte laat voor overtuiging én twijfel. Die weet dat menselijke waardigheid niet onderhandelbaar is. Ook dat barmhartigheid en gerechtigheid elkaar nodig hebben. Vanuit mijn ervaring in het onderwijs en onderzoeksjournalistiek wil ik lokaal mijn eerste verkennende stappen zetten. Met oog voor beleid dat mensen ziet, niet als kostenpost of doelgroep, maar als medemens. Met aandacht voor cultuur, communicatie, participatie en vertrouwen. Want uiteindelijk draait politiek mijns inziens niet om macht of cijfers. Maar om verhalen die gehoord mogen worden en om een stem te zijn voor de mensen die wij vertegenwoordigen.'

NAAM

Jeroen Heederik

LEEFTIJD

48 jaar

HUWELIJKSE STAAT

Getrouwd,
twee kinderen

**Ken je iemand die ook de ChristenUnie een warm hart
toedraagt? Laat ze lid worden via christenunie.nl/wordlid**

TEKEN DE PETITIE

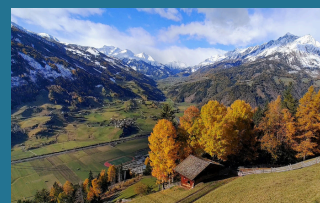
16,2 miljoen Afrikaanse christenen zijn op de vlucht voor geweld. Zij leven in onmenselijke omstandigheden in tentenkampen. Jouw vervolgde broers en zussen voelen zich alleen. Want iedereen zwijgt over het onrecht waar ze onder lijden. Teken de petitie en breek de stilte!

Scan de QR-code met je mobiel of ga naar opendoors.nl/petitie

RETRAITE ACTIEF REIZEN

Ga je mee op retraite?

creatief in Drenthe (5 dg)
de herfst in Ost-Tirol (9 dg)
weekend Nieuw Sion (3 dg)
wandelen in Ierland (10 dg)
Mull & Iona, Schotland (11 dg)
Oud & Nieuw in Zweden (9 dg)

Bezinning

Rust

Uitdaging

www.retraiteactiefreizen.nl/onze-reizen/

Fotografie: Thierry Schut

Hoofdsponsors:

Concert

Westlands Mannenkoor VKSO Het orkest van de Veenkoloniën

Theater De Nieuwe Kolk
Assen

Weiersstraat 1 - 9401 ET Assen

Zaterdag 4 oktober 2025

aanvang: 20.00 uur

zaal open om 19.30 uur

Westlands Mannenkoor o.l.v. Hans de Wit Dirigent

Martin van Broekhoven Vleugel

VKSO Het orkest van de Veenkoloniën Symfonieorkest

Tickets á € 29,50
nu verkrijgbaar

VANPLAN.NL
UITJE WINDEN, TICKET KOPEN

Koop je tickets via:
www.vanplan.nl

Samen zichtbaar voor het goede

De ChristenUnie wil opstaan voor het goede – in de Tweede Kamer, in je gemeente, in jouw straat. Maar dat kan alleen als mensen ons zien en weten waar we voor staan.

Juist nu is jouw hulp onmisbaar. Doe jij mee?

1 | Flyer mee – elke straat telt

Via onze coördinatoren in het land willen we duizenden straten bereiken. Een flyer in de brievenbus is nog altijd één van de meest directe manieren om ons verhaal te vertellen. Al doe je één straat, dan help je mee om het verschil te maken. Meld je aan en wij koppelen jou aan een coördinator (of je kunt jezelf aanmelden als coördinator).

Ga naar christenunie.nl/flyermee.

2 | Laat ons zien in jouw tuin of weiland

Heb je een tuin, weiland of ander stuk grond langs een drukke weg? Hang een spandoek of poster op uit onze webshop! Zichtbaarheid langs de weg zorgt ervoor dat mensen ons niet over het hoofd zien en herinnert hen aan onze boodschap. Hoe vaker men ons ziet, hoe sterker ons geluid klinkt.

Ga naar webwinkelchristenunie.nl en bestel.

3 | Deel onze boodschap online

Social media is onze snelste weg naar duizenden mensen en jij kunt daar actief aan bijdragen. Kom in ons social media team: scan de QR-code, ontvang via WhatsApp de nieuwste berichten en deel ze in je eigen netwerk. Je krijgt ook regelmatig onze updates per mail.

Meld je aan in ons whatsappkanaal. Scan de QR-code.

